

ELŐFIZETÉS

KELTSEN:

Egy évre 24 koron.
Egy hóra 2 koron.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 koron.
Egy hóra 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csemádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 237.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut. 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1916.

Főszerkesztő

Stauber József.

Szombat, június 3.

Arsierótól keletre folytatjuk az előnyomulást

Budapest, június 2. (Hivatalos.)
A főhadiszállás jelenti:

Orosz hadszíntér:

A besszarábiai és volhyniai arcvonalon az ágyutüz helyenként tűzérősségi csata jellegét öltötte. Az Ikwa arcvonalon is fokozott tevékenységet fejtett ki az ellenség.

Olasz hadszíntér:

A Maudrielle-majoroktól keletre csapataink harcra, a határ szögig nyomultak előre. Arsieró területén elfoglalták a Monte Barcot (Monte Cengiotól keletre) és most már megvetették lábukat ezen a területen is.

Délkeleti hadszíntér:

A Wojusa középső részének balpartján, (Valona) keletre, egy olasz osztagot tüzrajtaütéssel szetszórtuk. A Wojusa alsó részén járőr-harcok. Höfer altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Ujabb német sikerek Verdun körül.

Berlin, június 2. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Nagyobb angol haderők tűzérősségi tüzek heves fokozása és bevezető robbanások után tegnap este Givenchy-tól nyugatra és délnyugatra támadtak; közelharoban visszavertük őket, amennyiben nem voltak kénytelenek már zárótüzekben szenvedett súlyos veszteségeik következtében visszatorodni. A Maas nyugati partján a franciák újból támadásra törtek előre, semmi eredményt sem értek el. A folyótól keletre csapataink rohammal megrohamozták elfoglalták a Caillette erdőt és a két oldalán csatlakozó árkokat. Az ellenségnek ma reggel a Vaux-tól délre nagy erővel keresztülvitt ellentámadása megheiusult. Eddig még betevethat tisztelet és több mint kétezer főnyi legénységet fogtunk el, továbbá három ágyut és legalább huszonhárom géppuskát zsákmányoltunk. Lillétől délnyugatra egy angol repülőgép a bennülőkkel sértetlenül kezünkbe került. Légiharcban lezuhant a Marr hegyhátán egy francia együléses harci repülőgép, továbbá a mi kör-

zetünkön belül Vaux felett és Morchingannál (Gerstől) nyugatra egy-egy kétédelű. A Cambraitól nyugatra lelőtt angol kétédelű, melyet már tegnapi jelentésünkben említettünk immár a negyedik repülőgép, melyet Muizer hadnagy tett haroképtelenné.

Keleti hadszíntér:

Egy sikeres német felderítő előretörés a Smorgontól délre lévő arcvonalon néhány tucat foglyot eredményezett. Driswiatyitól délkeletre védőágyunk tüze megsemmisített egy orosz repülőgépet.

Balkán hadszíntér:

Nincs ujság. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Visszavonultak az oroszok a Kaukázusban.

Konstantinápoly. A főhadiszállás jelenti június 1-én.

Irak-front: Nem volt változás.

Egyik katonai repülőgépünk a Felekich-szakaszon megtámadott két ellenséges repülőgépet és géptegyverrel elszállásra kényszerítette őket.

Kaukázus-front: A jobbszárnyon jelentéktelen járőrharcok.

A centrumban az ellenség május 30-án balszárnya ellen végrehajtott támadások következtében az ezen a szárnyon volt állásait teljesen feladta és északkeleti irányban husz kilométerrel visszavonult. Csapataink üldözik az ellenséget.

A balszárnyon az ellenség egy rajtaütésszerű támadási kísérletét könnyűszerrel visszavertük.

Egyik repülőgépünk, amely Imbros- és Mavro-szigetek felé repülve egy ellenséges torpedónaszádót vett észre, erre bombákat dobott, amelyek közül kettő a torpedónaszádót eltalálta.

A többi arcvonalon nem volt változás.

A letört oceán-király.

Arad, június 2.

— Hát a tenger! — ordították az angolok, amikor a béketárgyalásokat sürgetők a központi hatalmak által meghódított területekre mutattak. A szárazföld: az semmi, tenyérnyi sárfolt, vagy talán csak egy göröngy az óriási tengerhez képest. Ha Belgium, Lengyelország, Szerbia, Montenegró és Franciaország nagy darabja mellé Németország és szövetségesei megegyezően annyit szereznek meg és ha az eddigi győzelmek tetejébe Olaszországot nyomorékká, verik: Angliával szemben az nem számít. Angliás az egész tenger, minden csöpp sós vize a földgolyónak. Óriási, veretlen és verhetetlen flottája neki adja a tengerek fölött való uralmat és amíg ez az uralom a kezében van, nem állhat legyőzöttként szövetséges társai közé; addig nem állhat szóba a béke felől. Majd ha ezzel a hatalommal lesújtott Németországra... de addig: soha!

Amint az oroszok, a franciák és az olaszok a szárazföldön megkaptak, abból kijutott a része Angliának a tengeren. Az északi tengeren a németek megsemmisítő győzelmet arattak a nagy, hatalmas angol flotta fölött. Szédítő arányai, óriási számai vannak ennek a büszke hadseregnek. Két-három tonnája pusztít-

tották el a németek a brit hajórajnak és ezért a magukból alig huszezer tonnát áldoztak fel. Az angolok a tengeri harcokéesség egyötödét veszítették el, — és e mellett teljesen elpusztult és megsemmisült az a hirt az angoloknak, hogy a tengeren nem lehet őket letörni.

A világháború a számbeli fölény teljes kudarcát hozta meg. Oroszország területi túltengése, kimeríthetetlen emberanyaga kudarcot vallott a központi hatalmakkal szemben és Angliának évszázadokon át, egyre nagyobb méretekben épített tengeri hadereje megtört a német flotta vitéségével, tengerészeinek ügyességével szemben.

Ugy látszik, ez hiányzott még, hogy az entente a béketárgyalások kényszerűségét elismerje. Az orosz-japán háborúban is akkor adta be Oroszország a derekát, a mikor Togo admirális az orosz flottát megsemmisítette. A háborút szemlélő sportszámok, a kik számlálgatták, hogy az egymással birkozó két világhatalom közül egyiknek és másiknak hány pontja van, az entente javára számították Anglia tengeri uralmát. Most azt is letörölhetik.

A németek mindennapos imádsága *Goti strato England*, — meg-

hallgattatott. És ezzel együtt remelhetően beteljesedik a béke után való vagyakozás, amelynek Anglia volt a legnagyobb akadálya. Mindazért, a mit Anglia a világbékének, nekünk és szövetségeseinek két esztendőn át vétett, nagyobb bűnhődés, súlyosabb csapás és kegyetlenebb megalázás nem érhetne, mint az a vereség, a melyet flottájának legerősebb része az északi tengeren szenvedett. A bűnhődés után a vezeklés, — ennek nyomában pedig a konzekvencia levonása. Angliának most már szintén sürgős a béke, most, a mikor már lája, hogy mit veszített és mit veszíthet meg a háboruban, ha azt tovább folytatná.

Aradiak a Pénzüntézet Központban.

(Ováció Ottenberg Tivadarnak.)

Arad, június 2.

A Pénzüntézet Központ esztendőnk, a pénzügyminisztérium palotájának nagytermében tartotta alakuló közgyűlést. A magyar pénzügyi életnek kimagasló mozzanata volt a közgyűlés, amelyen hat-hétzáz fővárosi és vidéki pénzüntézet igazgató és egyéb kiküldött volt részt.

A nagy érdeklődést a megalakuló intézmény kiváló jelentőségén kívül azok a személyi kérdések keltették föl, amelyeket a közgyűlésnek kellett eldöntenie, nevezetesen a Pénzüntézet Központ igazgatósági helyeinek betöltése. Pócsky János pénzügyminiszter a közgyűlést megelőző bizalmas tanácskozáson és magán a közgyűlésen is azt az óhaját fejezte ki, hogy ennek a kérdésnek elintézése a pénzüntézetek között kívánatos harmonia megőrzésével, választási harc nélkül történjék meg.

— A magyar pénzüntézet élet annyi kiváló intellektuális erő fölött rendelkezik, hogy a Pénzüntézet Központ igen szűk szervezete azok csak kis részének adhat a vezetéssel érvényesülést, — mondotta megnyitó beszédében.

A választások során a pénzügyminiszter azon négy hely egyikére, a melyekre néve az alapszabályok neki kandidáló jogot adnak, első helyen Ring Gezát, az Aradmegyei Takarékpénztár vezérigazgatóját, második helyen Ottenberg Tivadart utasítást, az Aradi első Takarékpénztár vezérigazgatóját jelölte. A jelölés kihirdetése után a jelenlevők igen nagy része percekig Ottenberg Tivadart nevével kiáltotta. Az élénk és szűnni nem akaró manifestáció élénk tanujel volt annak a tekintélynek és népszerűségnek, a mely Ottenberg Tivadart az ország minden vidékeinek pénzüntézetek részéről körül veszi. Ottenberg Tivadart hívei mindazonáltal lojálisan meghajoltak a pénzügyminiszternek óhaja előtt, hogy a közgyűlést választási harc ne zavarja meg és a mikor Schmidt József, a Pénzüntézet Központ elnöke heves zajban azt indítványozta, hogy a közgyűlés a pénzügyminiszter által első helyen javasolt jelöltet válassza meg, nem követelt szavazást és így az első Ring Gezát jelentette ki megválasztottnak. Ring Geza személyében mindenesetre szakavatott, értékes erőt nyert a Pénzüntézet Központ. Az igazgatóság vidéki tagjai lettek még a többiek között Sztamorai János, a

Temesvári első Takarékpénztár ügyvezető-igazgatója, aki Aradon kezdte pénzüntézet pályáját, továbbá Leopold Kornél dr., a Tolnavarmegyei Takarékpénztár vezérigazgatója, akit aktuális közgazdasági cikkei révén az Aradi Közlöny közönsége is ismer. A Pénzüntézet Központ választmányának tagjai: Vertár István, az Arad-Csanádi Gazdasági Takarékpénztár vezérigazgató-helyettese. A közgyűlésekről lapunk más helyén adjuk a hivatalos tudósítást.

Bresciából is hátrál az olasz főhadiszállás.

(További visszavonulások bejelentése. — Hol lesz az olasz „védelmi vonal”?)

Saját sajtóink telefonjelentése.

Budapest, június 2.

Luganó. Az olasz főhadiszállást ismét hátrább helyezték. A főhadiszállás offenzíván kezdeteig Veronában volt, onnan május huszadika után Bresciába helyezték át. Hogy most innen hova hátráltak Cadorna és társai, arról nem szól a jelentés.

Luganó. Corriere della Sera a következőket írja: Az ellenséges társ koncentrációja arra kényszerítette az olasz gyalogságot, hogy a Priatera hegy-csúcsonról is visszahúzódjék. A nitabavali áldozatok elkerülése alkalmasint meg további visszavonulást is fog maga után venni annál is inkább, mert az ellenség a völgyben nagy mozgási szabadságot nyert. A Punta Corbia felhúzózása a Monte Cimone elfoglalása után elkerülhetetlen volt.

Luganó. A Stampa levelezője szomorú képét festi az Asiagóból menekült lakosság sorsáról. A menekültek állapota igen sajnálatra méltó. Vicenzába folytonosan érkeznek újabb olasz csapatok. Minden öt percben jön és megy egy katonai vonat. Ennek dacára Vincenzában meg is nagy pesszimizmus uralkodik, miután a város felett minden nap ellenséges repülőek jelennek meg, melyek bombázzák a várost. A Stampa szerint a magyar és osztrákok romlama pokoli, tüzérségük borzalmas és tervek nagyszerűek voltak. Az olaszok ellenállása is nagyszerű volt. De — kéri a lap — hogy lenet a vulkán kitörésének huzamosabb ideig ellenállani? Mégis sikerült az olaszoknak ütegeik egy nagy részét használhatatlanná tenni, mielőtt az ellenség kezébe került volna.

A Secolo szerint a magyar és osztrák nyomás két napi szünet után az Asiagó fensíkon újból növekedik, de nem valószínű, hogy az ellenséges nyomás most is erőlyes lesz. Valószínű, hogy most csak az a célja, hogy az új olasz védelmi vonal képződését, mely az Asiagó medence mögött folyik, állandóan zavarja.

Luganó. Az olasz lapok a harctéri helyzetéről szóló cikkeikben megállapítják, hogy az olasz hadsereg most Asiagótól délre és keletre fogja védeni a síkságot. Megállapítják, hogy az olasz hadsereget rendkívül nagy tisztaság

érti. Azzal vigasztalják olvasóikat, hogy május 28-án Medenában véget ért a tisztitanfolyam, amelyből kétezerötíz új tisztet küldöttek ki a frontra. Június 4-én új tisztkurzus kezdődik, amelyre még több növendék jelentkezett.

Hága. A hollandi sajtó nagy elismeréssel szól az osztrák-magyar hadsereg legutóbbi sikereiről. A Varderland ezt írja:

Az olaszok az osztrák-magyar offenzíva kezdetén fővonaluknak jelentették ki az Arsiero—Assiagofrontot, amelyen detenzívára szorítottak. Ez a front át van törve és éppen ezért nagy a valószínűség, hogy az olaszok, nehogy oldalba támadhassák őket, ki fogják urítani a Monte Pasubion, valamint az Astico és a Leno közt levő állásaikat is. Az osztrák-magyar csapatok számára nyitva van az út a velencei síkságra, ha nem is egészen, de mégis eléggé és Senio a síkság kapujánál az utolsó határok.

Zurich, június 2. Az olasz sajtó szerint elkövetkezett a kemény megpróbáltatások ideje Olaszországra nézve és a nép kötelessége, hogy meitő legyen erre a megpróbáltatásra. A szász nacionalisták lapja, az Iden Nazionale felsorolja a hadvezetés eddigi hibáit és azt mondja, hogy Itáliának mostanáig tulajdonképpen nem is volt nagyszabású hadserege. Most, hogy a helyzet komolyra fordult, nem szabad elveszítenie a népet a bátorságot, látna az osztrák-magyar offenzíva sikereit. A hadsereg és a népet még nagy áldozatok vannak. Küldetésük kell tenni a nép nagy ereje és a hadvezérek gyöngyje között. Ebben az a vigasztaló, hogy most az egész nép harcban áll.

Orosz offenzíva előtt.

(Nagy előkészületek az északi harctéren.)

Lépjárti tudósítás.

Budapest, június 2.

Csernovic. Amíg az oroszok az eddigi harcokban, különösen januári offenzívájuk alkalmával a Beszarábiai fronton csak a déli felén támadtak, most inkább az északi részt választották ki harci tevékenységük színteréül. Az orosz tüzérség május 18-ika óta egyre hevesebben működik. A támadás nem állandó és csak a nappal és az éjszaka bizonyos óráira szorítottak. Ugy látszik, hogy Olaszország érdekében tehermentesítő offenzíva előkészítése folyik, azonban a nagyobb támadásra az utóbbi napok időjárása kedvezőtlen volt. Az oroszok, nem tekintve kisebb komandói kíséreteket, nem merészkednek még az osztrák-magyar fronton és csak az ügyekkel támadtak állásainkat, azonban a mi tüzérségünk ugyanolyan heveséggel válaszolt az ellenség támadásait.

Bern, június 2. A Tribune de Geneve írja, hogy nem valószínű, hogy a nemetek a közel jövőben nagy támadást indítanak Svájcra és ezen egyeztetve Oroszország ellen. Koppenhágai táviratok szerint a kiel csatornában renkívül nagy az aktivitás és egy dán kikötőből érkezett hajókapitány, aki a Balti-tenger déli részében part, számos csapatot és cirkálókat látott ott. A Balti-tenger északi részében is több német hadihajóval találkozott az ott hajók. A municiót megalkotó hajók Lüben ismét tartóznak. A gazdasági és közlekedési körökkel szemben a kereskedelmi körökben csak az olasz ügyek és municiót szemlélnek ott partra. A kereskedelmi körökben is mind az oroszok és a németek és a közlekedési körökben is a németek és oroszok közötti ellentétet látják.

A világtörténelem legnagyobb tengeri csatája.

(Ot német csatahajó harminnégy angol ellen. — Scheer altengernagy diadalát bejelentették a német országgyűlésnek. — Zeppelinek a tengeri csatában.)

Saját tudósítók telefonjelentése.

Budapest, június 2.

Berlin. A német birodalmi gyűlés ma délelőtti ülésén Kaempt elnök bejelentést tett a tengeri ütközetről.

— Az Északi tengeren — mondotta — nagy tengeri csata folyt le. Tengeri haderőnknek ez volt első összeütközése az angol tengeri haderő nagyobb részével. Ez idő szerint a közelebbi részletek ugyan még hiányoznak, annyit azonban már most is meg lehet állapítani, hogy **illa flottánk nagy és szép sikert ért el.** Fájdalmas veszteségeink voltak, szép hajóink között volt olyan is, amely nem tért többé vissza, mindenekelőtt azonban bátor és önteláldozó tengerészeink közül is többen életüket áldozták. Emléküket hiven őrizni fogjuk és kötelességünk irántuk hálásoknak lenni, mert életüket a hazának áldozták. **Nemességjeink veszteségei sokkal nagyobbak.** Veszteségeink felett érzett fájdalomunkban vigasztal bennünket ez a tudat, továbbá az, hogy **hottánk isten segítségével sikerült oly győzelmet aratni, amelyért haditengerészetünk minden tagjának hálaát tartozunk.** E ténnyel haditengerészetünket szívósból üdvözlöm!

Az elnök bejelentését a képviselők állva hallgatták végig partkülönbség nélkül, kivéve a szocialista munkaközösség tagjait, akiket aztán ezért a többi képviselők élénk „pfuj” kiáltásokkal illelték. Ezután Hebbinghaus altengernagy, a hadügyi tengerészeti hivatal igazgatója tette meg a következő bejelentést:

— Az eddig beérkezett jelentések szerint nyílttengeri flottánk Scheer altengernagy flottaparancsnok vezetésével megütközött az egész angol hadiflottával. **Az angol haderő legatöbb harminnégy nagy, modern csatahajóból állott.** A csata este kilenc óráig húzódott el, azonban a sötétség beálltával is még sok összeütközés történt az egymást kereső és támadó cirkáló és rombolók között. Ez összefüggő nagy csata alkalmával sikerült haderőnknek jelentékeny sikert kivívni az angol haderővel szemben, amely sokkal erősebb volt. Az ellentél biztos veszteségei, amelyeket részben a megmentett hadiloglyok is megerősítenek, a Warspite nagy csatahajó, amely csak tavaly készült el és amely 28.000 tonnás, két nagy csatacirkáló a Queen Mars és az Indefatigable, két pancélos cirkáló, egy körülbelül ötezer tonnás kis cirkáló, két torpedóvezető jármű mintegy 1500—2000 tonna tartalommal, több mint tíz torpedóromboló, amelyek közül csupán a West-

phalen nevű csatahajónk hatot súlyosított el és egy tengeralattjáró.

— A mi veszteségünk a Pommern sorhajó és az ötezer tonnás Wiesbaden kiscirkáló. Eltűnt egy Frauenlob nevű kiscirkáló is, amelyet este erősen megsérült oldallal láttak. A Frauenlob valószínűleg elsüllyedt. A torpedónaszádok közül néhány még nem futott be. A bennünket ért kár nagyságát és konkrét veszteségeket illetőleg be kell még várni a további jelentéseket. Nagyon természetesen, hogy a mi hajóink egy része is tetemesen megrongálódott, flottánk fő részei azonban sértetlenül tértek vissza a kikötőkbe. A személyzet és a hadiszerek a legkitünőbbben beváltak, a hangulat kitűnő.

Végül bejelentette az altengernagy, hogy a tengeri ütközet első hírére a tengerészeti államtitkár nyomban Wilhelmshavenba utazott.

Kopenhága. A Politiken szenzációs részleteket közöl a szerdai német tengeri győzelemről. A Politiken szerint az északi tengeren letört csata nem tengeri összeütközés, hanem a világtörténelem legnagyobb és legvéresebb tengeri harca volt. A Fjord dán gőzös, amely most futott be Frederikshavenba, tanúja volt az ütközetnek. A Fjord kapitánya elmondja, hogy a hajó szerda délután negy órakor Angsholmto mintegy harminc kilométernyire találkozott két angol torpedórombolóval, amelyek teletartóztatták. A kormányos a hajópapírokkal átadta az angol hajókra, amikor hirtelen eltűnt a szemhatáron a német tengeri haderő. A nemeltöltött teljes gőzzel közeledett. Ot sorhajó volt, több cirkáló és egész csomó torpedónaszád és romboló. Imponáló látvány volt. A németek azonnal heves tüzelést indítottak az angol hajók ellen, amelyek visszavonultak s visszavonulás közben viszonyozták védekezve a tüzelést. A német haderő követte őket s csakhamar eltűntek a láthatárról. Az agyuzas egész délután folyt s csak este kilenc órakor ért véget. Skagen közepében a Fjord két Zeppelin látott, amelyek nagy sietve hagyták a tengeri ütközet színtereit.

Berlin. A Lokalanzeiger jelenti Krisztianból: Tegnap Stavanger és Bergen felől erős agyuzást jelentettek. Ma az Uriken gőzös Stavangerből beérkezett. A gőzös legénysége a következőket mondja el:

— Szerdán öt órakor délután két angol pancélossal találkoztunk. Nemsokára esután jött a német flotta, mely öt dreadnoughtból több pancélosból és husz torpedóhajóból állott. Nyolc órakor este még az angol hajóraj hatalmas harcban állott a német flottával. A harc vonal eleinte a partok felé, később pedig észak-kelet felé húzódott. Borzalmas agyuzás hallatszott, este tíz óráig. A harc Stavanger-től husz angol mérföldnyire folyt le. Zeppelint is láttak, melyek az angol dreadnoughtokra bombákat dobtak. Később jelentik, hogy a két flotta csatortörtékm reggel déli irányban távozott. Valószínű, hogy a Jütland

térséget mellett újabb harc is keletkezett. Stavangeri ütközésben két angol torpedó naszád a német harc vonal megsemmisítő tüze alá került. Sorsukról eddig nem tudunk semmit. Egy torpedóromboló pedig süllyedt volt, mikor az Uriken Stavangerbe ment.

Berlin. A győzelmes német hajóraj parancsnoka Scheer altengernagy 1879-ben lépett a német haditengerészet szolgálatába. Mint kiváló tengerész tiszt már béke idején számtalanszor kitüntette magát. 1909-ben lett ellentengernagy, 1913-ban pedig altengernagy.

Rotterdam. A Schelde nevű hajó az északi tengeri csata halottaival és sebesülteivel az új vizitot felé halad.

Abbázia harmadik hadiszezona.

(Milyen a „fürdőélet” a Quarneron?)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, június 2.

Sokan foglalkoznak most itt az a kérdésel, vajjon tanácsos-e és lehetséges-e most lemenni Fiuméba és Abbáziába és van-e most ott egyáltalában fürdői élet? Az érdeklődők tájékoztatására legilletékesebb helyen szerzett információ alapján megírhatjuk, hogy Fiume normális életet él, ha az nem is oly élénk, mint béke idejében. A Fiuméba való közvetlen utazás több napon át teljesen lehetetlen volt, annak nem is kell különösebb magyarázatát keresni, de most már tíz napja ismét normális a tiumei közlekedés és a budapesti gyorsvonat befut a tiumei pályaudvarra és onnét is indul.

Az idegenforgalom pang, mert Abbázia fürdővendégei nem látogatják Fiumét, ahol azonban például a magyar asinházak igen jól folynak dolgai, bár a Fiumében igen fontos asinházi zenekar épenséggel nem elégti ki a zenéért élő-haló olasz nyelvű közönséget, mely mégis tüntetőleg jár el a máskülönbön igen jó asinielodásokra a Teatro Comunaleba.

A hajók messzékeit járatokkal most is közlekednek Fiume és Abbázia között, ahol három vagy négy szálloda, ezek között a Bristol és több villa most is üzemben van, ami tehát megfelelő utazási igazolványokkal felszerelve eljuthat Abbáziába, az ott szállodát és ételmezt is talál, mivel akad ott két nyitott vendéglő is. De zárva vannak az összes kávéházak, ezek között első helyen a kórházi előkora berendezett Quarnero nagy kávéház, mely 900 sebesült katonát képes befogadni, akik kedvező időjárás esetén a kávéháznak a partra kiépített terraszán szivják és élvezik az üdítő tengeri levegőt, — azután a Stefania-szálloda, egykor királyok és hercegnők tartózkodási helye, mely most szintén katonai kórház. Az üdülők száma igen csekély és azok is elvegyülnek a sebesültekkel, akikre rendkívül jó gyógyhatással van Abbázia levegője és a tenger.

A katonákat és kevészámú üdülőket olasz repülőgépek nem igen nyugtalanítják, mert a Pola fölött letört Oitta die Ferrara olasz kormányozható léghajó szerencsétlensége óta csak oda merészkednek az olasz repülők, ahol azt remélhetik, hogy nem várja őket a védőágyú, vagy a mi repülőink gépfegyverűse. Egyebekben Abbáziában csend és nyugalom uralkodik és a fürdőszezonnal nem számolnak a bentlakók.

LEGUJABB.

Verdunt nem tarthatják sokáig a franciák.

— Éjjel 2 órakor érkezett telefonjelentés. —

Berlin. - A Lokalanzeigernek jelentik Rotterdamból: Hivatalos jelentések szerint az angol hírszolgálat elmondja, hogy a francia csapatok az utóbbi időben olyan veszteségeket szenvedtek Verdun előtt, hogy a kiképzett és raktárakban alkalmazott legénységet gyorsan a második vonstáa vitték. A nézgek betöltése még mindig nagy nehézségbe ütközik, dacára annak, hogy az angolok egy és fél francia divíziót váltottak fel. A hírszolgálat között mindinkább az a kívánság jut kifejezésre, hogy a vezérkar végre határozza el az első és a második védelmi vonal kiürítését, miután úgy sem tudja azt sokáig tartani. A Douaument elleni offenzíva sikertelensége minden optimista feltevést véget vetett. A legutolsó haditanácson, amelyen Poincaré is részt vett, állítólag foglalkoztak azzal a kérdéssel, hogy ne ejtsék-e el

Verdunt. A legelőkelőbb tábornokok is most már egy erőyes frontkiegészítést tartanak a legkielégítőbbnek, ami egyenlő lenne Verdun feladásával.

Genf. Piovono és Racavó felsőolaszországi városokat a polgári hatóságok elhagyták.

Luganó. A Forte dei Marmi melletti löpőgyárban tegnap robbanás történt. A robbanás következtében 9 löpőgyártó műhely elpusztult, további 15 pedig súlyosan megrongálódott. A személyzet közül kilenc ember meghalt, ötven pedig súlyos sérülést szenvedett. Több gyanús ember letartóztatott, mert az a gyanú, hogy a robbanás nem véletlen műve volt.

Luganó. Az olasz kormány megbízásából Sir Conan Doyle az olasz frontra érkezett. Egy interjúban kijelentette, hogy Olaszországnak türelemmel kell bírni. A négyesszerevés vezérkara egy közös támadást állapított meg és nem sokára meg fogja hozni a szövetséges hadsereg Olaszországnak a vigaszt.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

* Az Apolló-kabaré Aradon. A budapesti Modern Színpadnak és az Apolló-kabarének oszlopos tagjai egy-két napra lerándultak Aradra, hogy a mi közönségünknek néhány kellemes órát szerezzenek. Boros és Sajó humoros kupléi, szonétok dalai épp olyan tapsviharokat arattak, mint Ceglédi dalai és Vidor Ferike speciális eselédnótái, Homoki Paula pesti dalai. A konferanszié Herczeg Jenő volt, aki rendkívül ügyes tréfákkal mulattatta a közönséget. Az aradi publikum előtt nem kell újból felideezni a vendég szereplőket, de azok a számok, amellyel ez alkalommal kedveskedtek a publikumnak, valóságos frappirozták azt a szűk nézőtér egészen este alig egy pillanatra hagyhatta abba a kacagást. A publikum meleg ünnepeltetésben részesítette egész este a szereplőket a egy jól eltolított, nagyszerű est benyomásaival távozott. A gazdag és változatos műsorból különösen kiűntek Vidor Ferike számai, Boros, mint női bérkocsis, Sajó szerzős dalai, továbbá a mulatságos Boros-Sajó duettok; az angol toborozó, olasz kesergő és francia andalgó. Holnap egészen új és kibővített műsorról ismétlik meg a művészek előadásait a Központi-állás éttermében.

(Z. A.)

* A „Tékozló Hu” előadása Aradon hadijótékony célra. A színházi bizottság ma délután Kinczsig János főispán elnöklésével tartott ülésén Varjassy Lajos polgármester bemutatta az aradi színházulat beadványát, amelyben elmondják, hogy a kulturális miniszter engedélyével Dohnányi Ernő, Galatres Etka, Csillag Teréz, Hegedűs Gyula, Körti György és Paula Erzsébet az aradi nyári színházban június 8-án előadják a Tékozló Hu című mesejátékot, hadijótékony célra. Kéri, hogy az előadás alkalmából a téli színtársulat helyéért száz százalékkal emelnessék. A bizottság, tekintettel a nagy művészi eseményre, teljesítette a kérést, azonban a főispán javaslatára lépéseket tesz a bizottság, hogy a helybeli hadijótékony célra részben bizalmasan is száz százalékat, ha ezt a mi-

niszter lehetővé teszi. A színházi bizottság páholyát a polgármester átengedte a céljára.

* A nyári színtársulat kapui megnyitók ma este, még pedig érekes, és érdekes előadásokra. Bálint Béla és társai, mindannyian a fővárosi kabarétársulatok elsorangu művészei kezdik meg ma, tényleg musorral összeállított előadásukat, a mai napon két előadást tanak, este 7 és fél és 9 és fél órakor. Holnap, vasárnap pedig három előadásban lépnek fel, még pedig az első előadás délután 3 és fél órakor, azután este 7 és fél órakor és a harmadik előadás 9 és fél órakor. A műsor mellett a fővárosi legjobb kabarétársulat és legjobb akvavitásait. Jegyek előre váltandók a színházi pénztárnál.

* Az Aradi Gyermekjótékony Egyesület által rendezett három jótékony estély színtársulatait ma tejezték be. A zársműsorok szerint a három estély betöltött: jegyárulásokból és felajánlásokból összesen 8523 korona. Felültizettek: gróf Uchritz-Amadé Emilné 300 korona, gróf Uchritz-Amadé Zsigmond (Adler Imre dr. emlékére) 200 korona, Tarnay Lajos 200 korona, Bánhidny Antalné báróné 100 korona, Vörös Henrik 50 korona, dr. Zimmernann Karolyné és Párcs Béla dr. és neje 40-40 korona, Purgly Lászlóné és Nyéky Ilona 26-26 korona, Ürményi Pal 24 korona, özvegy Fábrián Lászlóné, Ilés Arminné, Szabó Albertné, Bohus Lajos báró, Leopold Zeigmond 20-20 korona, Szacsavay Zsiga 18 korona, Nattland Bernát 14 korona, dr. Gyulai Pálné, Klein B. Vilmos, Kövér Márton és Vörös Magda 10-10 korona, Baross Ferenc 8 korona, Winkler József 6 korona, Csérmák Lola 5 korona, N. N. 4 korona, N. N. 4 korona, N. N. 4 korona 80 fillér, B. B. 2 korona, N. N. és N. N. 1-1 korona. A 8523 korona bevételhez szemben a kiadások összesen 2417 korona 37 fillért tettek ki, a tisztas jövedelem tehát haterzszeresét korona és 63 fillér. Ebből az összegből az egyesület ezerkettőszáz soronát, mint a jövedelem száz százalékát a Hadsegélyező Hivatal rendelkezésére bocsátott, az egyesület alapítványt tenát a három estély 4006 korona és 63 fillérrel gyarapította. A

gyönyörű eredmény konstataciója alkalmával hálás köszönetet mondok elsősorban Probst Böske egyesületi titkárnőnek fáradhatatlan munkásságáért, továbbá Varjassy Lajos polgármester urnak és a színházi bizottság tagjainak, valamint Szendrey Mihály menigazgatónak a színház átengedéseért, az összes szereplőknek és pedig Schöör Gitta, Kinsler Irén, Balla Hajni, Austerwail Annuska, Fábry Panni, Popp Anny, Piek Annus, Winkler Méri, Oravecz Lenke, Schmidt Rózi, Ecker Erzsébet, Havas Böske, Reicher Ilona, Steiner Istvánné, Priegl Irén, Igaz Sári, Nussbaum Lilly, Singer Vilma, Färber Irénke, Marossy Mici, Csakó Inoi, Kara Manoi, Elek Oszkárné, Csakó Gizi, Hofbauer Magdi, Seel Edith, Winkler Méri, Färber Erzsébet, Marossy Buri, Klein Alice, Andrányi Méri baronesz, Baross Zsigmond, Biró Albertné, Csepregy Margit, Graur Adi, Kemény Margit és Róna Böske urleányoknak és urasszonyoknak, továbbá Vásárhelyi László, Weid Karoly dr., Zubor Imre dr., Sonartner Sándor, Kovács Gyula, Lele György, Probst Endre, Kinszig László, Steiner István, Schöör László, Urbán Gáspár báró, Blaskovich Géza, Blaskovich Zoltán, Baross Zsiga, Uchritz-Amadé Emil gróf, Ürményi Bernát, Kias Lajos, Priegl László uraknak szives és önteláldozó közreműködésükért, Perovichné Hofbauer Ilma urasszonyok, Steinhardt Erzsébet urleányok, Zombory Andor és Kara György uraknak, akik szerzeményeikkel járultak az est sikeréhez, Varnay Jenő és Balla Erzsébet uraknak gondos rendezésükért, Tarnay Lajos, Zellner Sándor és Kovács Mihály uraknak szives közreműködésükért, Benkóné L. Poldinak a táncok betanításáért, Szathmáry Etelka, kisasszonyok, aki egyik táncot teljesen díjtalanul tanította be, az Aradi Vilamosági Részvétel Társaságnak, amely kedvezményesen aron számította az aratot, Schwarz Zs és Domán Sándor uraknak szönyegek és dísztárgyak díjtalan használatáért való átengedéseért, a Kölcsey-egyesületnek a Lányverseny 6. darab átengedéseért, a 33. gyalogezred zenekarának és a Katholikus Kör elnökségének, amely szives volt a kör helyiségeit társasvacsora céljára átengedni. Gróf Uchritz-Amadé Emilné egyesületi vendégnő.

* Operaházi művészek hangversenye Aradon. Rutka műsívzetben lesz része pünkösdi népfőjen az aradi közönségnek. El napon rendez hangversenyt a kulturpalota dísztermében az Operaház tagjaiból alakult művészársaság, név szerint: Samson Mária, Serak Mária, az Operaház fiatal gardájának két legkiválóbbja, kik úde, triss hangot, szint és elevenséget hoznak minden fellépésükkel a színpadra, Son Harry, az opera hollandi származású európai hírű első solocellistája és hangversenymestere, Kálmán Oszkár, a basszus szereplő nagyrahalvult művelője és Fleisner Antal, a kiváló tenorszerű operai karmester. Jegyek 6-1 koronáig a Boco-téle papírkereskedésben kaphatók. 2826

* Pompei utolsó napjai vasárnap kerüli bemutatásra az Erzsébet mozgószínházban. Sona egy nagy szenzációt keltő filozofus nem produkát még egy gyár sem, mint a híres kungyár, mely ezen felvételt készítette. Szenzációs esztajelenetek, ezekre menő szereplők működnek közre, hogy ezen aligert a legnagyobb sikerre vezessék. Bapilliantást nyerünk a látjuk a különbséget a múlt és jelen modern háboru között. Legközelebb pünkösdi mindkét napja a Rezervista kadet óriási háborus aligert a jelen háboruól. 171

Hétezer vaggon német áru Romániában.

(Az oroszországi bevásárlók kudarca. — Orosz kémek a román határon.)

Távirati tudósítás.

Bukarest, június 2.

A mindig kitűnően informált „Minerva” jelenti: Tudvalevő, hogy egy Cerkez nevű iparos vezetése alatt bizottság utazott Oroszországba, hogy megtudja, mily árukkal képes benünket a szomszédos császárság el látni.

A bizottság több kereskedelmi és ipari központot látogatott meg. Miután szállítási szerződéseket kötött, Diamandi romániai petrogradi nagykövet útján az orosz kormányhoz fordult a kiviteli engedélyek kieszközölése céljából. De Diamandi nagykövetnek ez nem sikerült, mert Oroszország oly rekompenciákat kért, melyek fölött tárgyalnia a követnek kormányától meghatalmazása nem volt. A bizottság néhány nap előtt visszatért és a kormánynak jelentést tett utja eredményéről. Bemutatta az árukat, amelyek behozni lehetne, de a kiviteli engedélyek csakis különös diplomáciai közbelépés folytán volnának kieszközölhetők. Ez a tényállás.

Másképp áll a berlini „Zentraleinkaus Gesellschaft”-tal folytatott tárgyalás ügye, amelynek pozitív és látható eredménye van. A behozatali bizottság jelentése szerint a fentemlített német intézmény megengedte a román kereskedők és iparosok által megvásárolt áruk kivitelét, melyeknek mennyisége ma már hétezer vaggonra rug. Sőt a román beviteli bizottság oly irányban is interveniált, hogy az árukat ne csak a Carmen Sylva vonatok, hanem az uszályhajók is szállítsák, melyek visszatérükben amúgy is üresen haladnak a Dunán.

Oroszország román hajókat rekvirál.

Bukarest. Az a három román kereskedelmi hajó, amely Oroszországba ment, hogy a román kormány által megvásárolt szenet az országba szállítsa, nemcsak hogy nem tért vissza többé, hanem egyáltalában nem érkezik róluk hír.

Amint most az „Adeverul”-nak Constanzából jelentik, ott az a meggyőződés uralkodik, hogy ezeket a hajókat az orosz kormány rekvirálta és azokat szállítási célokra az anatóliai vizeken veszi igénybe.

Hét orosz kémek fogtak el Jassyban.

Bukarest. Jassyból jelentik: Tegnap szenzációt keltő letartóztatások történtek Jassyban. Nem kevesebb, mint hét gyanús egyént fogtak el, a kikről megállapították, hogy a Moszkvában, és Kisenevben székülő orosz kémszervezeti irodákkal állandó összeköttetést tartanak fenn. Amidőn letartóztatták őket, heves ellenállást

tanúsítottak, miközben egyikük meg is sebesült. A román lapok szerint a letartóztatottak beismerésben vannak.

Az orosz kémek letartóztatása — újabb jelentések szerint — a Bursa kávéházban történt. A nyomban meg-ejtett motozás annyi terhelő adatot szolgáltatott ellenük, hogy egy per-dig sem tagadhattak. Kénytelenek voltak elismerni a kémkedést, azonban azzal védekeznek, hogy nem Románia, hanem Ausztria-Magyarország ellen dolgoztak.

A román rendőrségek különben most nagy apparátussal kezdték meg a Romániában tömegesen tartózkodó gyanús oroszok, angolok és franciák kikutatását.

A bukaresti olasz követ is távozik.

Bukarest. Bukaresti politikai körökben megerősítik azt a híresztelést, hogy Fasciotti báró bukaresti olasz követ visszahívása küszöbön áll.

Németország békekészsége és Románia.

Bukarest. A „Moldová”-ban olvassuk ezeket az érdekes fejtegetéseket: Miután a német kancellárnak Wiegand amerikai újságíróval folytatott beszélgetését a lapok különbözőképpen interpretálták, illetékes német helyről most kijelentik, hogy az a szöveg helyes, amelyet Wiegand amerikai lapja eredetileg közölt. Megállapítható ezek után, hogy a német kancellár által több vonásaiban jelzett békefeltételek csak provizorikusok és hogy ezek a feltételek a harcéri események által esetről-esetre befolyásoltainak. Ennek a megállapítása azért fontos, nehogy Németország ellenségei azt higgyék, hogy azok az áldozatok, amelyeket Németország a háború folytatása által hoz, a békefeltételek megállapításánál nem fognak tekintetbe jönni? A német kormány a kancellár szavai szerint azt az álláspontot foglalja el, hogy minden áldozat és felelősség a jövőben azokat terheli, akik a hadianyagot ma mértékadón elhozni nem akarják. Ez a meghatározott kijelentés végre arra bírhatná Románia kormányát, hogy amily gyorsan csak lehet, Németország oldalán beavatkozzék a háborúba, miután kétségtelen, hogy Németország győzni fog és hogy azok a semleges államok, melyek a győzelem kivívásához áldozattal nem járultak hozzá, a győzelem aratásának gyümölcsét nem élvezhetik.

TORVENYKEZÉS.

§ Zárt ajtók mögött tárgyalják a Strasserne bírágyót. Nagyváradi tudósítók jelenti: Strasserne ügyében a nagyváradi törvényszék az ügyész és a védők együttes előterjesztésére orrrendele a zárt tárgyalást a tárgyalás egész hátralévő folyamára. Ugy, hogy csak az ítélet kiindulása, mely csak pár nap múlva várható, lesz nyilvános.

Mackensen a balkáni főparancsnok.

(Bolgár-német generalisszimusi kinevezés.)

Távirati tudósítás.

Bukarest, június 2.

Szófiából jelentik az itteni lapoknak, hogy a balkán-hadsereg parancsnokát a bolgár cár a generalisszimusz címével ruházta föl. A bolgár főhadiszállást oda helyezték át, ahol mostanáig a német főhadiszállás is volt. Az egyesült bolgár-német haderő generalisszimusza Mackensen tábornagy. Zsekov és Zsoztoy tábornokokat hadseregparancsnokokká nevezték ki a balkáni haderőhöz.

Bukarest, június 2. A félhivatalos Indépendance Roumaine közli, hogy a szerb csapatoknak Koruból Szalonikiba való szállítása titok leplebe van burkolva. Annak a véleménynek ad kitejezést, hogy a görög kormány tiltakozott ellene, mégis titokban megengedte, hogy a szerb csapatokat a patrasz-tarisszai vasúti vonalon szállítsák tovább.

Luganó, június 2. A Secolo balkáni levelezője a szereszi görög állások megszállásáról a következőket jelenti:

Május 26-án reggel bolgár csapatok jelentek meg a Kupel-erőd előtt, amely a Demitriszár-Szeresz-alkság bejáróját biztosítja. A bolgárok felszólították a görög helyőrséget, hogy két óra alatt ürítse ki az erődöt. A föl-szólításnak meg lett a toganatja. A Kupel-erődön kívül Ragotint és Usingelét is megszállították a bolgárok, amelyek azokhoz az erődítésekhez tartoznak, amelyeket Görögország a második balkán-háború után állítottott egy esetleges bolgár támadás visszaverésére. Mialatt a Kupel-erőd megszállása megtörtént, azalatt egy Petriszből jövő bolgár esered előrenyomult a Sztruma-folyó nyugati partján. Gevghele és Dojran között folytatódna az előőrsi csatározások.

A Secolo balkáni levelezője egy később küldött második tudósításában azt jelenti, hogy a Kupel-erőd megszállásakor a Kulánál álló görög csapatok tüzelést indítottak a bolgárok ellen és maga az erőd is huszonnégy ágyuló-vest adott le. A görögök csak akkor ürítették ki az erődöt, amikor Atinéből erre vonatkozólag parancsot kaptak. Megbízható forrás szerint a Xantában álló bolgár hadosztály azt a parancsot kapta, hogy szállja meg Kavalla városát.

Szófia, június 2. Az athéni Akropol jelenti Szalonikiból, hogy a városban az állápotok a legutóbbi napokban már tűrhetetlenekké váltak. A lakosság elhagyta Szalonikit, sőt a környékeliek is csaknem teljes számban utban vannak Volo, Práus, Kalkide, Atin és Larissa felé. Szalonikiben a legmagasabb áron sem lehet élelmiszerekhez hozzájutni. A súlyos betegek százai fekszenek a kórházakban a legprimitívebb ellátás nélkül. A szerbek és franciák ragályos betegségeket hurcoltak be magukkal és a megbetegedések orias arányokat öltöttek. A Szalonikiból elmenekültek beszélik, hogy különösen a franciák akarják a várost mindenáron a végédkig tartani és kijelentik, hogy ha mégis el kell hagyniuk Szalonikit, úgy kikötőjével együtt rommaktazzá lövik. A legutóbbi tizenegy nap leforgása alatt Szalonikiben több, mint 240 kórházas és válogott idegent itéltek halálra.

Sérelmes intézkedések az új lisztrendeletben.

(Kintzig János főispán ügyelmezése.)

az Aradi közlöny függőszáma.

Arad, június 2.

Arad város közlélmzési bizottsága ma délután Kintzig János főispán elnöklésével tartott ülést, amelyen már foglalkozott a lisztellátás új rendjét szabályozó kormányrendelettel. Zubor Andor tb. főjegyző bejelentette, hogy a rendelet napvilágot látott, de a hatósági intézkedésekre csak akkor kerül a sor, ha a kormány, az ellátatlan lakosság lisztigényeinek beszerzését részletesen szabályozó rendeletét is megküldi, amint az: kiállításba helyeste.

A főispán felszólította a bizottságot, hogy foglalkozzék behatóan és alaposan a rendelet ötödik szakaszával, mert ez sérelmes az állattartó gazdákra, akiket arra kényszerít, hogy csak a saját törvényhatóságuk területén vásároljanak takarmányt és gabonát. Megint az a helyzet áll elő, hogy a községekből nem engedik esetleg kihozni az ott megvásárolt árut, megint hus és zsír hiány lesz, noha ezen megfelelő preventív intézkedésekkel segíteni lehetne. A bizottság úgy határozott, hogy a részletes intézkedések ismerete után nagy figyelmet fordít erre a kérdésre.

Igen életberágó és a vidéki városok piacait teljesen megbénító kormány intézkedés hírére hívta fel a bizottság figyelmét Múlek Lajos dr. Útalt azokra az újság hírekre, amelyek szerint a főváros olyan jogokat kap a kormánytól a södség felék rekvizitására, mint a Hadi Termény részvénytársaság a gabonára kapott. Ha ez igaz — mondotta — akkor a főváros a saját, helyi, habár igen méltánylandó szempontjából jár majd el és az ország esetleg hátrányos helyzetbe kerül. Ezért a rendelet megjelenése után ezzel a kérdéssel okvetlenül foglalkozni kell.

A bizottságnak bejelentette a főjegyző, hogy a gazdasági szék kiküldöttel megvizsgálták a városi bérlők konyhakertészkedését, de munkájukat még nem fejezték be. Múlek dr. azt kívánta, hogy mutassák be a szerződéseket, mert tudni kell, hogy melyik bérlő hány holdon köteles konyha veteményeket termelni és vajon eleget tesz-e köteletségének. A gazdasági szék legközelebb ilyen szempontból is felülvizsgálja kiküldöttel jelentését és ennek eredményétől függ, hogy a közlélmzési bizottság mit tart szükségesnek a piac ellátására elrendelendőnek.

Szóvá tette Múlek dr. azt is, hogy a piacon, amely ma különben oly bőven volt ellátva södséggel és gyümölcsessel, mint talán még soha, a termékeket nem súly szerint, hanem úrmértékekkel adják el, de az árakat a kofák a liternél is úgy számítják, mintha kilóval mérnék az árut. Minthogy most serpenyő mérleget vásárolni nem lehet, szükségesnek tartaná, ha a kétféle mérték árát a hatósági úrjegységekben átazánítva tüntetnék fel. A mai piacon az árak már mérsékeltőbbek voltak, noha még nagyon magasak a nagy kínálat-hoz viszonyítva.

A bizottság sajnálattal vette tudomásul, hogy a korpa központ már most negyedszer adja válaszul, hogy a városnak nem adhat korpát. Az egész 1914—15. évi kampany alatt egyetlen egyszer sikerült a törvényhatóságnak néhány métermázsa korpát szereztetnie annak a sok háztartásnak, amely maga lenne hajlandó a szirjáról gondoskodni. A malmoknál tulzsu-

foitság van, nem tudják mit csináljanak a rak-táron lévő korpával és a központ stereotip válasza az, hogy ismeri a gazdák sajnálatra méltó helyzetét, de a bajon nem segíthet. Ön-kéntelenül felvetődik az a kérdés, nem jött-e el az ideje egy közlélmzési diktátor kinevezésének minálunk is?

Tengeri csaták a világháboruban.

(Százöt hadihajót vesztettek eddig az angolok. — A megbénult tengeri orias.)

az Aradi közlöny függőszáma.

Arad, június 2.

Amikor két esztendő előtt az európai nagy háború kitört, sokan abban a hitben éltek, hogy a központi hatalmak és a négyesszövetség nagy mérkőzésében a döntő események egyike a tengeri csata lesz. Az a tengeri csata, amelyben a büszke angol hajóraj, amelynek vezetői évek óta arra törekedtek, hogy a brit flotta erősebb legyen két másik nagyhatalom együttes tengeri haderejénél, össze csap a fiatal és fejlődő német hadi tengerészettel. A nagy mérkőzés azonban nem történt meg.

Igen rövid idő múltán az angolok remélte látták, hogy a német flotta óriási erejű fegyverrel rendelkezik a buvárhajóban, amely ellen szinte tehetetlenek és számkalkuláció értékeket kockáztatnak a dreadnoughtokból, hyperdreadnoughtokból álló brit csatahajó flották. A tenger szétgett uralt tehát biztos védett kikötőkbe húzódtak és a nagy tengeri csata 1916. május 31-ig elmaradt. Az angol flotta szájhősei elő-kon Churchill lorddal vég nélkül hangoztatták, hogy „majd ha egyszer kibújik a német flotta” akkor megsemmisítjük. A német flotta sokszor kibujt, több támadást intézett az angol partok ellen, valahányszor angol tengeri haderőkkel találkozott, mindig győzött (Spee tengernagyot a tikiandai csatában nusszorosan tulnyomó erő nagy japán segítséggel tette tönkre.) Az eddigi harcok azonban csak kisebb utközetek voltak.

Az angol-német tengeri csaták sorát már a háború első hónapjában, 1914 augusztusában megnyitotta az angolok támadási kísérlete Helgoland ellen. A támadást negyven torpedóromboló kíséretében erős csatacirkáló flotta hajította végre, amelyben Lion-típusú nagy és ezenkívül kisebb cirkálók is voltak. A harcban a tulnyomó ellenséges erő a német városcirkálók közül a Köln-t és Mainz-ot továbbá az Ariadne nevű régi páncélost és az V 187 torpedónaszádöt elsüllyesztette. Ugyanezen év novemberében a németek nyílttengeri egységei intéztek támadást az angol partok ellen és Yarmouthnál a Halcyone angol cirkálót harcoképtelenné tették, egy tengeralattjárót pedig elsüllyesztettek. Ugyancsak novemberben vívta dicsőséges csatáját Spee tengernagy Csendes-tengeri német hajórajja, amely a Scharnhorst és Gneisenau csatacirkálókból és a város cirkáló-osztály Nürnberg, Leipzig, Dresden nevű hajóiból állt az angolok csendes-tengeri flottájával, amelyből a Monmouth és Good Hope csatacirkálókat a chilai partok közelében elsüllyesztette. Egy hónappal később: 1914. decemberében Spee tengernagy egész flottáját megsemmisítette a Falkland-szigeteknél a husz dreadnoughtból és nagy csatacirkálókból álló japán-angol flotta. A háborúnak egészen a skagerraki csatáig ez volt a legnagyobb tengeri ütközete.

A következő évben: 1915. januárjában volt a nagyobb szabású doggerbanki tengeri csata, amelyben a legmodernabb típusú angol

csatacirkálók vettek részt: a Lion és Princess Royal 30.000, a New Zealand 19.000, a Tiger 29.000 és az Indomitable 20.000 tonnás dreadnought-cirkálók. A doggerbanki csatában, amely január 24-én éjjel folyt le a Lion és New Zealand csatacirkálókat harcoképtelenné vontatták el, a Tiger pedig elsüllyedt. Német részről a legtöbbet szenvedő város-cirkáló osztályból a 3200 tonnás Brema, a még kisebb Undine cirkáló, a modern Blücher géncirkáló cirkálók pusztultak el.

Kiseb tengeri csatáknál voltak jelenben: német és orosz hadihajók között a Gotland sziget tájékán, török (Brestlau és Goeben) és orosz hajók között a Fekete-tengeren is, majd az orosz és osztrák-magyar tengeri erők egy kis része között a Peloposa szigetek tájékán. Ezekben a harcokban azonban csak kis egységekben esett kár (torpedóhajókban.)

A német-angol tengeri hadsereg utolsó összütközése az év tavaszán volt, a mikor a német nyílttengeri torpedóflották ismét a Doggerbank tájékán angol torpedóhajókat futami-tott meg. A háború huszonkét hónapja alatt még egy tengeri csata volt: a bergeni, a múlt év őszén, amely azonban arról nevezetes, hogy ezt két angol hajóraj vívta egymással. Az egymást ellenségek főbb angol csatahajók közül — bárha még ma is titkolja a londoni admirális — két pre-dreadnoughtot el is pusztult.

Az angol flottában a tengeri ütközetekben szenvedett veszteségeknél jóval nagyobb kárt tettek a buvárak és az aknák. Anglia eddig a következő hadihajókat vesztette a háború során:

Tíz sornahajó: (köztük az első három dreadnought): Audacious, Bulwark, Formidable, Irresistible, Ocean, Goliath, Triumph, Majestic, King Eduard VII., Russell.

Nyolc csatacirkáló: Aboukir, Hogue, Cressy, Good Hope, Monmouth, Tiger, Argyll, Natal, Donegal.

Kilenc cirkáló: Amphion, Pathfinder, Pegasus, Hauke, Hermes, egy Amethyst-típusú hajó, egy Arethusa-típusú hajó, Arethusa, Caroline. Ezenfelül harminc angol torpedóromboló, tizenhat ágyunaszád, aknashajó és monitor, tizennyolc tengeralattjárót vesztett Anglia; összesen tehát százöt egységet 454.264 tonnátartalommal.

TÁVIRÁSÁGOK.

(Bibircs hadnagy.) Néhány hónap óta Aradon tartózkodik a hegyi tüzérség néhány tisztje és több közlegénye. A hegyi tüzéreket ékes német nyelven röviden csak „gebirgs-ek”-nek nevezik úgy a katonák, mint a polgárok. Ha a katonák összehördülnek egymással a korosmában, dühösen szokott ordítani a hegyi tüzér:

— Ne menj hozzam nyulni, mert megéred a gebirgs-tenyért.

Vannak azonban olyan fangelvű, parancs-kegyéyek, akik egyáltalán nem tudják kiejteni a gebirgs szót; ezek a legújabb német-vezetők, mondják, ha a hegyi tüzérekkel beszélnek.

A napokban egy tiszt szolga sürgősen vitt a postára. A távirat alatt csak ennyi volt az állírás: Jenőd.

— Ezt a táviratot nem lehet felvenni, — mondta a postás hölgy — mert nincs odairva, hogy ki a felelős.

— Már pedig ezt ha török szokad, de fel kell venni, mert ezt a Bibircs hadnagy ur küldi. Csak hosszas magyarázat után értette meg a táviró felvevő hölgy, hogy „Bibircs hadnagy ur” egy gebirksartilleri-leutnant.

(Az aradi színpadra dobott kalarábé.)
A gyermektelruházó egyesületnek pompásan sikerült harmadik estélyén sokaknak feltűnt, hogy az egyik élőkép ismert szereplője a függöny lebocsátása előtt elhagyta a színpadot és a következő képből egyáltalán nem jelent meg. Ennek okát különbözőképpen magyarázták. Voltak, akik hirtelen támadt rosszulléttel okolták meg a váratlan távoást. Feltűnő körülményeket vizsgálatunk munkatársaink ezzel szemben azt jelenti, hogy a kalarábé egy ártatlan kalarábé ideje elő, egy fej kalarábé, amelynek ára most a piacon leg-

alább harminc fillér. A nézőtérben, eddig még ki nem nyomozott vidám egyén úgy látszik elhatárolta, hogy a szereplők egyikével tréfát csinál. Egy fej kalarábé, a legzsebb rózsákkal átkentett fel és azt a látszatot keltette, mintha egy uszokor rósa volna. Az ál-bukétot aztán a legünnepebb pillanatban a szereplők közé dobta. A drága, de nem gyöngéd figyelem tárgya a hát közepe táján az egyik szereplőt, aki a váratlan és fájdalmas ajándék hatása miatt gyorsan elhagyta a színpadot és vissza se ment oda többet.

Győzött a német hajóhad az angol fölött.

(Tengeri ütközet a svéd és dán partok között. — Kilenc nagy és számos kisebb angol hadihajó elpusztult. — A németek csak kisebb hajókat vesztek.)

Saját újságunkon telefontelefonjainak.

Budapest, június 2.

Szerdán délutántól esütöztök hajnalig a német flotta óriási jelentőségű és valóban is hatalmas győzelmet aratott az angol hajóhad fölött. A tengeri ütközet eddig egyedülálló arányú volt, mert mindkét részről a leghatalmasabb hajóegységek vettek részt a harcban. A háború huszonegyedik hónapja óta bujkáló angol flottára egyenesen lesújtó eredményű volt a harc. A világ legelső tengeri hatalma, amelyet már eddig is sok kínos sérelem ért a háború tengeri eseményeiben, amely óriási hajóhadával nem bírta a németekkel megbirkózni, most a nyitólövés után is vereséget szenvedett: nyolc nagy hajóját — köztük öt olaj-, amelyeknek tonnatartalma 13.000 tonnánál nagyobb — számos kisebb hajót veszített, esetenként sok hajója súlyosan megrongálódott, míg a számban, tüzérségi erőben jóval kisebb német flotta győzelmet csak régi típusú három kisebb hajó és egy pár orosz elvezetésével fizette meg.

Tengeri csata a Skagerrak és a Hornok között.

Berlin. A győzelmes harcról két tegnap közzétett előzetes jelentés után ma reggelre a német tengerészeti vezérkar főnöke az alábbi jelentést adta ki:

— Nyitólövés tengeri hajóhadunk május 31-iken egy észak felé irányított vállalkozás alkalmával megütözték az angol hajóhadnak jelentékeny túlsúlyban levő főereveit.

Délután nehéz és ránk nézve sikeres harcok fejlődtek ki a Skagerrak és a Hornok között, amelyek az egész éjjelen át tartottak.

Ezekben a harcokban, amennyire eddig ismeretes, megsemmisítettük a Warspite nagy hadihajót, a Queen Mary és Indefatigable cirkálókat, két páncélos cirkálót, amelyek valószínűleg az Achilles-osztályhoz tartoztak, egy kis cirkálót, a Turbulent, Nestor és Alcaaster új torpedóromboló vezérhajókat, valamint sok torpedórombolót és egy tengeralattjárót.

Késéget kizáróan megállapítottuk továbbá, hogy sok más angol hadihajó is súlyos sérüléseket szenvedett a délutáni és éjjeli lefolyt csatában, hajóink tüzelése és torpedórajaink támadása folytán. Többek között, a mint az elrogtatott megerősítik, a Mariborough nagy hadihajó sor-

pedólvéseket kapott. Több hajó az elsüllyedt angol hajók legénységének egyes részeit kimentette a vízből, köztük azt a két tengerészt, akik az Indefatigable pusztulását túelték.

A mi részünkről a Wiesbaden kis cirkálót a nappali küzdelemben az ellenség tüzérségi tüzeivel, a teisege Pommer hajóját pedig ezzel torpedólvesszel elsüllyesztette. A teisege Frauenlob hajójának sorsáról, amely eltűnt és néhány torpedónaszadról, amelyek meg nem tértek vissza, eddig semmit sem tudunk meg.

Nyitólövés tengeri hajóhadunk a mai nap folyamán befutott kikötőnkbe. A tengerészeti vezérkar főnöke.

Százezer tonna az angol flotta ismert vesztesége.

Berlin. Az angol hajóhad skagerraki ismert veszteségeiről ez a kimutatás számol be: Elsüllyedtek

A „Warspite” páncélos sorhajó 1912-ben épült, 188 méter hosszú, 28 méter széles, 28.960 tonnás, 8 darab 38 centiméteres, 16 darab 15 centiméteres, 12 darab 7,6 centiméteres ágyúval volt felszerelve, gépe 58.000 lóerővel bírt, 25 csomó sebességgel haladt, legénysége 1200 emberből állt.

Az „Indefatigable” 1908-ban épült, 169 méter hosszú, 24 méter széles, 19.000 tonnás, 8 darab 30,5, 16 darab 10 centiméteres, több kisebb ágyúval és két torpedólancozóval volt felszerelve, 48.000 lóerővel bírt, legénysége 760 emberből állt.

A „Queen Mary” 1910-ben épült, hossza 201 méter, szélessége 27 méter, tonnatartalma 27.480, 8 darab 34 centiméteres, 16 darab 10,2 centiméteres ágyúval, két torpedólancozóval volt felszerelve, 75.000 lóerővel bírt, legénysége 1020 emberből állt.

Az „Achilles” típusú páncélos cirkáló 146 méter hosszú, szélessége 22 méter, tonnatartalma 14.730 és 6 darab 28 centiméteres, 10 darab 15 centiméteres, 20 darab 4,7 centiméteres ágyúval, 3 torpedólancozóval van felszerelve, 23.500 lóerővel a gépeit, legénységük 720 emberből áll. Achilles-típusú páncélos cirkálóját az angol hajóhadnak négy volt: az Achilles, a Cochrane, a Natal és a Warrior. Közülük a típusú hajókat a „Warrior” már elcsúszott.

Egy kis cirkáló, melynek típusa és nagysága ismeretlen a Turbulent, a Nestor és az Alcaaster a háború közben épült hajók. Méréseik, felszerelésük stb. adatai nem ismeretesek, de legutóbb megjelentek a kis cirkáló típusnak.

Osszesen tehát az eddig ismert adatok szerint öt nagy hajó százkétezerkilencszáz-harminc tonnát tartalmával került a tenger fenekére. Négy kisebb hajó, valamint a kis egységek tonnatartalma ismeretlen.

Súlyosan megsérült hajó a „Mariborough” 176 méter hosszú, 26 méter széles, 25.400 tonnás, 10 darab 34 centiméteres, 12 darab 15 centiméteres ágyúval és 4 torpedólancozóval volt felszerelve, 29.000 lóerővel, legénysége 1200 főből állt.

Ezzel szemben a német hajóhad vesztesége — elvesztettek véve már azt a hajót is, amelyet a hivatalos jelentés még elűntnek jeles, a következő:

A „Pommern” német páncélos sorhajó 125 méter hosszú, 22 méter széles, 13.200 tonnás és 4 darab 28 centiméteres, 14 darab 17 centiméteres, 20 darab 8,8 centiméteres ágyúval, 6 torpedólancozóval volt felszerelve, 1700 lóerővel bírt, legénysége 748 emberből állt.

A „Frauenlob” 104 méter hosszú, 12 méter széles, 2700 tonnás, 10 darab 10,5 centiméteres ágyúval és 2 torpedólancozóval volt felszerelve, 8000 lóerővel bírtak gépei, legénysége 275 emberből állt.

A „Wiesbaden” kis cirkáló, amely a háború alatt épült és valószínűleg a német város cirkálók (Bismarck, Dresden, Karlsruhe stb.) osztályába tartozott, amely esetében mintegy 8200 tonnás lehetett.

Ugy, hogy a torpedóegységekről nem szólva, a német flotta egész vesztesége tízezer kilencszáz tonna.

A német győzelem jelentősége.

Berlin. Az angol flotta főerejével történt eredményes összeütközéshez Persius a Berliner Tageblattban a következőket írja:

A nagy tengeri csata, amelyet innen és túl az északi-tengeren a háború elején vártak, a háború huszonegyedik hónapja után bekövetkezett. Kimentetve, tengerészeti vezérkarunk szerint, olyan, hogy Németországban a legnagyobb örömet és lelkesedést fogja kiváltani. Mielőtt pontosabb híreket kapunk az esemény lefolyásáról, csak az általánosságban mozgó ítéletet mondhatunk. Ez pedig úgy szól, hogy nyitólövés tengeri flottánk nagy sikert aratott az angol hadsereg felett. Az angolok veszteségei rendkívül súlyosak voltak, a mi veszteségeink ellenben a kivított sikerűs képet rendkívül csakélyak. A tengerészeti vezérkar jelentése szerint nyitólövés tengeri flottánk szorosabban ismeret bejutott a homi körökbe. Nyitólövés csatában, a parti erődtések részéről való minden támogatás nélkül, győzelmes csatát vívott flottánk a világ leghatalmasabb flottájával. Vezére, parancsnokai és legénysége legadják egész Németország köszönetét.

A „Deutsche Tageszeitung” est írja: Az északi tengereken végbement találkozásból egyik legnagyobb modern tengeri csata fejlődött ki. Tekintettel az, újkorai harci eszközökre és tekintettel arra a tényre, hogy kékhatóságaink az angol harci flotta főerejével állottak szemben, kezdte messze talány minden más tengeri csatán, mindenesetre azoknál a tengeri csatán, amelyeket a hajópáncél alkalmazása óta vívtak. Flottánk rendkívül fényesen került ki a csatából. Igaz, a mi veszteségeink magukban véve fájdalmasak, de a legerősebbek közé tartozó három angol dreadnought megsemmisítésével szemben a németek vesztesége aránytalanul csakély. E mellett ugyeembe kell venni, hogy a sikert jelentékeny angol túlerővel szemben vívtuk ki.

Fiatal tengerészeink hatalmas fölényt mutattak a világ első és legnagyobb flottája fölött. A legfényesebbek közé tartozó sikert vívott ki és zászlaját halhatatlan dicsőséggel őrizte.

Tüzérségünk minden olasz állást rommá lött.

(Olasz lap sikereinkről.)

Távirati tudósítás.

Luganó, június 2.

Az olasz lapok haditudósítói, akik a front mögött időznek, többnyire fantasztikus és a valóságnak meg nem felelő cikkeket küldenek lapjuknak. Ritka kivétel a Corriere della Sera egyik tudósítása, amelyben az őszinteség nyomai mutatkoznak. A cikk a többi közt a következőket mondja:

Az asiagoi lensik védelmezői az első napokban visszautasították a dühös támadásokat, azonban az osztrák-magyar csapatok egyre hevesebben támadtak és ágyuk tüze egyre elárassította az olasz állásokat. A vezzenai medencében lévő védővonalunkat csakhamar löntetették a lövedékek eszei. Híjjel-nappal tartott a gránátzápor. A katonák, miközben védekeztek, egyuttal építettek is. Azokban az órákban, amidőn a tüzelésben némi gyöngülés állott be, azon igyekeztek, hogy szétrombolt fedezékeiket helyreállítsák. Nyugalom azonban sohasem volt. A szétlőtt lövészárkokból új, kisebb, hevenyészett, kevésbé ellentálló árkokba kellett visszavonulnunk a kőhalmazok között. Lassu, de folytonos volt ez a visszavonulásunk az ellenséges tüzérség szakadatlan bombázása között. Nincs a világnak egyetlen hadserege, amely ilyen körülmények között továbbra is ellen tudott volna állani.

Az osztrák-magyar ágyuk bombázása némi szünet után újra vad heveséggel tört ki. A gránátok tolosereket és mély lyukakat vájtak a védőterepen egészen állásainkig. Parancsokra ellenséges gyalogság ugrott föl időnként és megszállotta a legközelebbi tolosereket. Azután egy második szökéssel a következő toloserekben huzódott meg. Így folyton előbbre dolgozták magukat az ágyuk védelme alatt. Mellvédjeink a levegőbe repültek. Az erdőben a gránátok letarolták a fákat és kidöntötték a legvastagabb törzsüket is. Sebesülteink a gránátok esapkodása közben vonultak hátrább, végül azonban a sebesülteknél katonáknak is parancsot adtak a visszavonulásra. Osztrák-magyar csapatok ereszkedtek le a Mandroló-csúcsról és tenyegették hátsó összeköttetésünket.

Ott lőnn, a Sugana-völgy legmagasabb hegyei között ekkésredett küzdelem folyt. Az ellenséges tüzérség az egész hegyi sánat tűzfelhővel borította. Egyetlen pontja a vidéknek nem volt biztosítva a gránátok ellen, melyek elárassították a csúcsokat éppen úgy, mint a lejtőket és a szorosokat, hogy elválasszák egymástól a védő csapatokat. A Cima Mandriolót olyan drágává tették az ellenségnek, aminő drágává csak tehetjük. Kétszer visszavertük támadását, azonban végre beállták, hogy a további ellenállás csak szükségtelen fölösleges lenne csapatainknak. A sebesülteket a havas hegyoldalon lecsúszattuk a völgyekbe, amelyek azonban szintén tűz alatt állottak. Az ellenség egyrészt a Cima Verdéról ereszkedett alá, másrészt a Sugana-völgyből mászott föl felé. Miután az olasz csapatok utolsó muníciójukat is elfűtötték, kitértek a támadók elől, hogy a legközelebbi védővonalon foglaljanak állást. A rettenetes ágyutüzelésben is halható

volt néhány borzalmas robbanás: az olaszok a sziklákba épített nehéz ágyukat robbantották föl.

Hajnalban a második védővonalra olasz erősítés érkezett. Azok a századok érkeztek meg teherautón, amelyeket Arsiero alatt gyűjtöttek össze a tartalék-zónában. Valamennyien fegyverek voltak az országút porától és a hegyeken uralkodó tébbséggel hozták a síkság tavaszi hangulatát. Tegnap még békés életet éltek a tartalék-táborban, ma pedig már ott küzdenek az első vonalban. Az erősítésben minden fegyvernem képviselve volt: gyalogság, alpinik, tüzérség és a bersaglierig bicikli-osztálya, amely kerékpáron kapaszkodott a fensíkra, majd onnan gyalogosan mászott fel a hegyekre. Igen kemény nap volt. Az ellenség összelövedőzte árkaikat a rozsoi fensíktől egészen Asiago első házáig. Az országúton automobilon száguldanak szinte félelmetes gyorsasággal, bennük tábornokokkal és tisztekkel, akik a frontra érkeznek. Csakis a gyorsaságban keresik a menekülést a biztos halál elől, amely rájuk vár.

H I R E K.

Megujul a támadás Verdun ellen. (A champagnei harcok.)

Távirati tudósítás.

Bern, június 2.

A „Daily News” minden jelből arra következtet, hogy a németek elvannak tökévelve arra, hogy egész tartalékukat Verdunhoz vezérlik. Emiatt valószínű, hogy elhalasztják a Riga ellen való támadást, bár itt tavasszal nagy haderőket vontak össze. Az utóbbi napok támadásai is arra vallanak, hogy a németek minden áron birtokukba akarják keríteni Verdunt. Az orosz frontról ismét nagyobb tömegeket vontak el a nyugati harctérre.

A francia vezérkar jelentése.

Páris. A francia vezérkar jelentése: június 1-én délután 3 óra. A Maas balpartján a tüzérségi tevékenység az éj folyamán nagy heveséggel tovább folyt. Mort-Homme vidékén tegnap este 8 óra felé a délkeleti lejtőkön lévő francia állások ellen a németek támadást intéztek, amelyet tüzelésünk teljesen visszavert. A Maas balpartján a tüzérségi harc Douaumont erődtől kétoldalt senkivel heves volt. A többi arcvonalon az éj során nyugodtan folyt le. Egy francia repülőgépről az éj folyamán mintegy husz gránátot dobott Thionvillára, Andula, Thomon pályaudvarára és ötven gránátot Assannes élelmiszeri központra.

Német offenzíva a Champagneban?

Genf, június 2. A „Petit Parisien” jelenti: A Champagneban, ahol a múlt évben a franciák nagy offenzívája lezajlott, a németek nagy harci tevékenységet fejtenek ki, amelylyel szemben a francia tüzérség akcióba lépett. Néhány nap múlva nyilvánvalóvá lesz, hogy csakugyan komoly német támadásról van szó, vagy sem.

Lipa Vencel — Kiss Béla. (Eltörték a cinkotai gyilkost? — A komorai titokzatos népfelkelő.) Saját tudósítók telefonjelentése.

Budapest, június 2.

A Prager Abendblatt-nak jelentik Komorából (przibrani kerület): Az itteni oszondóság a komorai tölténygyárban letartóztatott egy magyar népfelkelőt, a két állítólag Lipa Vencelnek hívják. Azzal gyanúsítják, hogy ő a cinkotai tömeggyilkos. A letartóztatott népfelkelő rendkívüli hasonlót Kiss Bélánhoz, sőt a körözött asszonygyilkos jellegzetes ismeretőjeit is megtalálták rajta. Azzal is gyanúsá tette magát, hogy számos nővel kötött ismeretséget és házasságot ígért nekik. Erősen tagadja, hogy azonos volna Kiss Bélával.

Lipa Vencelre számos telefonjelentés alapján terjedt a gyanú. Ezt a gyanút megerősítette az a távirat, melyben a hatóságok Kiss Béla személyleírását kapták meg. Emellett megérkezett Kiss Béla fényképe, mely teljesen megerősítette a gyanút. Találtak továbbá a testén és balkezén egy-egy sebhelyet, valamint baloldali mellkasán egy szarvostól eredő sebhelyet, amelyek a budapesti főkapitányság által kiadott személyleírásban mint Kiss Béla ismerető jelei szerepeltek.

Lipa Vencelt mikor letartóztatták, erősen tagadott. Azt vallotta, hogy 1914 augusztusában vonult be és már tavaly óta itt dolgozik. Lipa letartóztatása a klosterneburgi rendőrség intézkedésére történt. Kiderült ugyanis, hogy annak idején a klosterneburgi autóküldetés volt beosztva és mikor a cinkotai gyilkosság napfényre került már akkoriban jelentkezett egy asszony a klosterneburgi rendőrség előtt, aki azt állította, hogy egy katonával, akivel ő viszonyt folytatott és akit Komorában helyeztek, nagyon hasonlít Kiss Béla. Ez a katonát azonos volt Lipa Vencellel. Annál érdekesebb ez a feltételezés, mert Kiss Béla az első nyomok Klosterneburgba vezettek.

— A trónörökös fiának keresztelője. Bécsből jelentik: A trónörökös úszított fiának keresztelője a jövő hét közepén lesz a király és az összes Bécsben tartózkodó főhercegek jelenlétében. A keresztelés Frigyes Agost szász király lesz. A keresztelést Piffi biboros, hercegérsek végzi.

— A román királyi család dunai kirándulása. Bukarestből jelentik: A királyi család a jövő hét közepén indul el a lapok által jelentett néhány napi dunai kirándulásra.

— Kiténtetés. A király az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartása elismeréséül Gantucky Lajos 23. gyalogezredbeli főhadnagyot és kitűnő szolgálataiért Eisenstein Ernő 83. gyalogezredbeli főhadnagyot a signum laudis-al tüntette ki.

— Soltész Adolf az Iparegyesület igazgatója. Budapestről jelentik: Az Országos Iparegyesület ma töltötte be a néhány hónap előtt elhunyt Gattari Mór igazgatói székét. Az egyesület közgyűlése az eddigi titkárt, Soltész Adolfit választotta meg. Soltész Adolf tudvalevőleg aradi származású és ma is nagy rokonsága él Aradon és itt mint újságíró kezdte meg pályáját. Később Budapestre került, ahol a nagy ipari egyesületben ügyvezető igazgatóvá tettek kiváló érdemei elismeréséül.

— A belügyminiszter ítélete Kemény Manó ügyében. Ennek idején nagy port felvert aradi ügyben hozott most végző fokon ítéletet a belügyminiszter. Emlékeztet, hogy a mult esztendő végén, amikor rendkívüli módon felszokott a tojás ára Aradon, kihágási eljárás indult meg Kemény Manó tojás-kereskedő ellen, mert a tojás darabját az Aradra jött vidéki asszonyoktól 18—20 fillérért vásárolta. A rendőrbíró az 5600. számú ismeretes belügyminiszteri rendelet alapján nyolc napi elzárásra ítélte Kemény Manót. Az elítélt ügyvédje, Sugár Jenő dr. magfellebbezte az ítéletet és rámutatott arra, hogy az ítélet meghozatalánál szabálytalanságok történtek, mert a rendőrbíró Keményt tanúképpen idézte meg és mint vádlottat hallgatta ki. Azt is kikötötte, hogy a rendőrbíró ítélet hozatala előtt nem kérte ki a kereskedelmi és iparkamara véleményét. A városi tanács, mint másodfokú iparhatóság akeptálta a védő érveit és feloldotta a kihágási bíróság ítéletét a szabálytalanságok miatt, egyben pedig utasította, hogy az új ítélet meghozatala előtt kérje ki a kereskedelmi és iparkamara véleményét. Az új eljárás során a kamara azt a véleményét nyilvánította, hogy Kemény nem ítélné el, mert nem tekintendő árdragitónak és amikor ő a piaci árnál drágábban vásárolta a tojást, jogérvényesen nem volt maximálva a tojás ára Aradon. A rendőrbíró nem vette figyelembe sem a kamara, sem a védő érvelését és Kemény Manót most már 400 koronára büntette maximális ár túllépése miatt. A városi tanács helybenhagyta az ítéletet, amely telebbezés folytán a belügyminiszteriumba került. A belügyminiszter ma küldött leiratával felmentette a vádlottat és azt assal indokolta, hogy Kemény Manó eszelekedete nem ütközik az 5600. számú rendeletbe, maximális ár túllépése miatt pedig nem lehet megbüntetni a vásárlót, csak az eladót.

— Halálozások. Stéfánutz Jánorné szül. Desean P. Aurézia, nőhai Desean P. János aradi ügyvéd és országgyűlési képviselő leánya, tolyó hó 1-én az aradi kórházban súlyos műtét után elhalt. Általános tisztelet és szeretet kíséri sírjába a gyöngéd szerető anyát, kit nemcsak a mondorlaki hívek, hanem az aradi uri társadalom is nagyrabecsült. Temetése folyó hó 3-án délután 4 órakor lesz, az aradi Tököltyi-téri gör. kat. román templomból. Az elhunytat lesújtva gyászolják: férje Stéfánutz János mondorlaki plebanos, gyermekei: Sabin és kiz. hadapród, a négy éves Mircea és nagyszámú rokonság.

Papp János dr. körbékényi, majd lippai ügyvéd május hó 29-ik napján 83 éves korában elhunyt. Halálát anyja, felesége és nővére, valamint sógora gyászolják.

Özvegy Tencsok Lízáné szül. DIMITS Lujza május hó 30-án 86 éves korában elhunyt. Temetése június elsején ment végbe. Halálát gyermekei, a belényesi Popovics és mainfeldi Engel családok gyászolják.

— Gyászemlékülönepély. Spitzer Ignác a hitközség és intézményeinek bőkezű támogatója emlékének tiszteletére vasárnap 1. hó 4-én esti 7/8 órakor a szinagógában gyászemlékülönepély tartatik, melyre a hitközség tagjait az uton hívja meg: az előjáróság.

— A vak katonáknak. Az államvasutak aradi üzletvezetősége postatakarók utján 30 koronát juttatott az Aradi Közlönyhöz a vak katonák számára. Az edománnyal rendelkezési helyére küldjék.

— Apollónöket keres a hadsereg. Az országos vörös kereszt egylet a hadrakelt sereg egészségügyi intézésében kellően begyakorolt apollónöket alkalmas megfelelő díjazás ellenében. Jelentkezhetnek ilyen szolgálatra nemcsak hivatások, hanem önkéntes apollónök is, a kik a betegápolási szolgálatban legalább nyolc hónapon át teljesen kielégítő módon működtek. Felvétel csak a vörös kereszt egylet után történhetik, és ezből szükséges, hogy a felvételt kívánók valamely vörös kereszt egyletnél jelentkezzenek a vidéken, avagy a vármegyei vörös kereszt választmányánál Aradon (vármegyei házában) a városiak pedig a városi választmányánál (Ferdinánd-utca) a hol a kellő felvilágosítások is megadtnak.

— A halál jegyese. (Danebrog-film az Apollóban.) A mozibátáró emberek megfigyelték, hogy a Nordisk-filmgyárnak erős konkurrensé akadt a Danebrog-filmgyárban, mely egymásután hossa piacra a szébbnél-szebb művészi képeket. Ma este mutatta be az Apolló-színház a legújabb Danebrog-filmjét, A halál jegyese, amelyben Ebba Thomsen és Carlo Wieth nyújt fenomenális alakítást. Különösen Carlo Wieth remekel, aki egy vőlegény szerepét adja. Artatlanul súlyos bűn vádjával börtönbe kerül. Halálra ítélik. Az ítélet végrehajtása előtt megszöktetik őt, de vad hajszá után elfogják. A villamosságra kerül. Amilyen realizmussal játssa meg Carlo Wieth ezt a jelenetet, az szinte lélekzetesendesítő. Az utolsó pillanat szabadulást hoz számára. A gyönyörű drámát még szombaton és vasárnap vetíti az Apolló.

— Tűzek. Tegnap délután hat óra tájban a vasuti állomásról telefonon jelentették a rendőrségnek, hogy a pályaudvar északi részén tűz ütött ki és már két vagon szalma áll lángokba. A tűzoltóság hamarosan kivonult, de ekkor már 3 vagon égett, melyek préselt szalmával voltak tele. A tűzoltók gyorsan lokalizálták a tüzet, de a három vagonon már nem lehetett segíteni. Mind a három teljesen porrá égett. A tűz valószínűleg egy mosdony kéményének szikrájától keletkezett. — Ma délután két órakor a katonai barakkokból tüzet jeleztek a rendőrségnek, melynek intézkedésére nyomban kivonult a tűzoltóság. Az egyik barakk, eddig ki nem derített módon, belülről kigyulladt, de a katonák, pár pillanat alatt eloltították a tüzet, úgy, hogy a tűzoltóságnak semmi dolga sem akadt.

— Salambo. (Flaubert az Urániában) A mit Flaubert elképzelt ragyogó fantáziával, az megtestesülve vonul fel előttünk azon a csodás tükör, melyet a színház hosszú szünet után ma újra műsorra vett. A klasszikus ókor minden jellegzetessége van ebben a képen össesűrűsítve: egy darab műtörténet a maga ragyogó nagyságában. Reinhardt rendezte a képet és ezért nincsen kimélve semmi költség: százezrek vonulnak fel körül jelmezekben, arisztokusan szép menetben. Szinte elragadott bennünket ama jelenet mikor a király egy kopar csucson áll és Athos, a zsoldos veser megtolja a kútját és a néma hegyek megelövenednek és ezek között az egy-vevősen harra kősen. Aug lehet szavakkal esztelenül azt a hatást, melyet az a tömegjelenet az emberből kivált. — A hadi arva, Zita és Izabella O csász és kiz. Fenségeik részvételével a Skoda gyárban készült film legközelebb az Urániában.

— Engel keresk. magániskolája. (László Vilmos-utca 2., június hó elsején a nyári tanfolyam vosszi kezdetét, mely 3—4 hónapig tart. Teljes és alapos kiképzés mindazon tanfolyagokban, melyek kereskedelmi, ügyvédi és közigazgatási irodákra képezik. Mérésüket tanítják. Díjaztat állásközvetítés. Beiratások mindennap. Telefon 1046.

— Underwood-gépiró és gyorsíró szak-iskola Zitter és Hollos ségnél, főpostáival szemben. Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legjutányosabban vállaltatnak. 4697

— Harisnyákat, tolelt szappanokat, kefeárut, erazényeket, reticüloket, donanytárcákat, kiváló minőségben arasít Grünwald és Moskovitz cég Aradon, Jozsát főnőszeg-ut 1. szám alatt (Városnázával szemben.) 2025

Megalakult a Pénzügyintézeti Központ.

(Arad képvisellete az igazgatóságban.)

AZ ARADI KOZLONY TUDOSÍTÓJÁVAL.

Arad, június 2.

Östörtökön délelőtt alakult meg a pénzügyminiszteriumban a Pénzügyintézeti Központ. Az alakuló ülést Teleszky János pénzügyminiszter hosszabb beszéddel nyitotta meg. Utánna a Központ kinevezett elnöke Schmidt József volt nyugalmazott államtitkár fejtette ki a Központ teendőit. Három dolgot kell itt szem előtt tartani; teendőitől be kell tartani az alapszabályban rendelt korlátokat és lojálisan alkalmazni, az üzletvitelnek teljesen mintaszerűnek kell lenni és végül a teljes pártatlanságra, minden személyi érdek kizárására kell minden habozás és töltözés nélkül törekedni. Bejelentette végül az elnök, hogy beépésre 1261 intézet jelentkezett, amelyek 8445 szárazat képviselnek. A jelentkezők és elfogadottak közül jelen van 1186 intézet 8208 szárazattal, ezenkívül jelen van a kinosár képviselőletében bizonyos kérdésekben szavazásra jogosult 25.000 szárazat. A közgyűlés tehát határozatképes.

A közgyűlés előbb az alapszabályokat fogadta el egyhangulag, majd megtörténtek — ugyancsak egyhangulag a kompromisszum alapján a választások. A Pénzügyintézeti Központ első kuriájába igazgatósági tagoknak Ervin Kálmán, Fehér Miksa és Grüner Tivadart, a felügyelő bizottságba Burger Miksa és Fehér Gabort, a választmányba György Endrét, Kohner Jenő bárót, Krausz Simont, Lánosy Leót, Madarassy-Beck Marcell bárót, Planer Miksa dr., Schwarz Alfredet, Szitányi Odont, Ullmann Adolft és Waider Gyulát választották meg.

A második kuriába megválasztották: igazgatósági tagoknak Simon Ignácot és Szekely Ferencet, választmányi tagoknak Horváth Lipót dr.-t, Hoyos-Wenckheim Fülöp grófot, Korányi Frigyes bárót, Mándy Lajost, Metzler János dr.-t, Stein Armit, Szecsi Lajost, Bíró Amelót, Veres Józsefet és Falner Frigyes dr.-t, a felügyelő-bizottságba pedig Somogyi Kornélt.

A harmadik kuriába megválasztották: igazgatósági tagoknak Bieszi Ferencet (Esztergom), Bodor Pált (Szeged), Gradak Milivou (Horvátország), Eber Antalt (Temesvár), Koós Elemért (Szeged), Leopold Kornélt (Szegszárd) és Sziamora Janost (Telepítő és Parceláló Bank) a választmányba Blaskovics Ferencet, Boosanczy Lászlót, Czeiner Nándort, Deák Gyulát, Eder Janost, Elek Ernőt, Farkas Antalt, Fári Antalt, Forgách Bélát, Galánt Antalt, Graf Janost, Hoepfner Gusztávot, Horvitz Mórt, Ilcs Nikolát, Kánitz Dezőt, Karosag Sándor dr.-t, Kálmán Sándort, Kenézy Gyulát, Koos Somát, Kronfeld Leót, Ladics László dr.-t, Lapeuatu Janost, Lányi Mórt, Lezli Jakabot, Liontenstein Lászlót, Mihálovics Antalt, Müller Józsefet, Nyary Pált, Ozböld Szilvót, Pauliny Vilmos, Sándor Rezsőt, Szász Ferdót, Stipanovics T. G.-t, Szász Zeig-

mondo; Tavey Eszát, Tilles Béát, Toep er Lajost, Vertán Istvánt, Voinich Gyulát és Weisz Vilmost, a felügyelő bizottságba pedig Popper Akost, Radó Beát, Weisz Józsefet és Weissmayer Oszkárt.

A pénzügyminiszter kiküldte Elischer Vik-
tort, a földmívelésügyi miniszter Szomjas La-
jos miniszteri tanácsost, a kereskedelemügyi
miniszter Emich Gusztáv miniszteri tanácsost,
a horvát bán pedig Podrószy Márk Aurét osz-
tálylónököt képviselőjéül a Pénzügyi Köz-
pontba.

Ezután a pénzügyminiszter jelölése alapján
igazgatósági tagoknak megválasztották még
Horánszky Dező dr.-t, Kollarik József dr.-t
(Pozsony), Kostial Józsefet és Ring Gézát
(Arad), a felügyelő-bizottságba pedig Grün-
baum Somát és Tyrnauer Samut. Az elnök
hálás köszönetét fejezte ki a megjelenteknek
és a közgyűlést berekesztette.

SPORT.

+ **Kinizsi-ATE. 5:1 (3:1).** Csütörtökön
délután folyt le a két csapat mérkőzése, mely
mindvégig erős és izgalmas volt. — A Kinizsi
teljes csapatával jött át Aradra, így az ATE. ve-
reisége, nem meglepetés, bár az első félidőben
teljesen egyenlő ellenfeleinek bizonyult. — Valto-
zatos és élénk játékot produkált mindkét csapat, a
Kinizsi már a 3-ik peroban éri első gólját, mit az
ATE. szabadrugásból kiegyenlít. — A második
félidőben teljesen megváltozik a játék képe, az
állóképesebb Kinizsi fölénybe kerül, az ATE., pe-
dig egy uzenegyest kihasználattalul hagyott. — A
játék vége felé mindkét csapat erőszakosan ját-
szik, aminek következtében egy temesvári játé-
kost az utolsó peroban durva játék miatt ki kel-
lett állítani. A mérkőzést Bodnár (ATE.) vezette.

+ **A Törökvs Aradon.** A magyar hadi-
kupa mérkőzéseken az MKK után legjobban
szereplő Törökvsöt hozatja le vasárnapra az
Aradi Tornaegylet. A két csapat ezelőtt két
évvél már találkozott Aradon és akkor csak
erős küzdelem után tudott 2:0-ra győzedel-
meskedni az ATE felett. A Törökvs ez alka-

ommal is a legjobb csapatával jön le, mely-
ben négy olyan játékos is van, kik a magyar
valogatott csapatban nem egyszer már szere-
peltek. A mérkőzés az ATE. Ovár-téri pályá-
ján lesz megtartva. Jegyek elővetelben Bloca
H., Hegedüs Gyula és Mándt Emil urak ne-
vében kaphatók. 2828

Uj könyvek.

* A Nyugat szépirodalmi folyóirat június
1-i száma a következő nagyrészt aktuális és
igen érdekes tartalommal jelent meg: Schöpflin
Aladár: Babits Mihály új verseskönyve. Roz-
ványi Vilmos: „Recitativ.” Kosztolányi Dező:
Babits Mihály. Kemény Simon: Így élem vilá-
gom. — Jegyzetek a margórn (Versek.) Ka-
rinythy Frigyes: Legenda az ezerarcu lélekről
(Novella.) Szép Ernő: Versek. Halász Imre:
Török-magyar vonatkozások (Befejezés.) Ambrus
Zoltán: Háborus jegyzetek. Kassák Lajos:
Misilő királysága (Regény IV.) Ady Endre:
Nótázó vén bakák (Vers.) Ighotus: Görgey.
Figyelő. Disputa. Szerkesztőség és kiadóhiva-
tal Budapest, IX, Lónyay-utca 18. Előfizetési
ára: egy évre 28 K, félévre 14 K. Egyes szám
ára 1 K 40 fillér. Mutatványszámot kívánatra
díjtalanul küld a kiadóhivatal.

* A magyar művészet jövője. Az idei
magyar könyvpiac egyik legnagyobb érdekessége
lesz az a gazdagon illusztrált könyv, mely
most már sajtó alatt van és a legközelebbi
napokban megjelenik. A kiváló magyar műkri-
tikus, az Ernsmuzeum igazgatója, Paál László
és Szinyei Merse Pal világhírének megterem-
tője, akinek írásait a külföldi kritika a leg-
nagyobb elismeréssel fogadta. Dr. Lázár Béla
írta a könyvet a magyar művészet jövőjéről.
Senki sem hivatottab Lázár Bélánál arra, hogy
ezekről a kérdésekről beszéljen. Ebben a ragyogó
tollal írt művében feleleli az építészet, szob-
rászat, festészet, iparművészet, muzeumok,
vidéki akciók összes kérdéseit, őrlési tudással,
képben és szóban fejtegetve a jelen állapotokat
és a jövő teendőit. A könyv, melyet száznál több
kép díszít, s kor. árban Dick Manónál jelenik

meg Budapesten, s megrendelhető már is minden
könyvkereskedésben. Minden magyar embernek
el kell olvasni ezt a könyvet.

Felolvasó szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTTÉR.

(Az ezen rovat alatt közzétettéért nem vállalunk felelősséget)

Csak azoknak a cigaret-
tázóknak, kik egészsé-
gükre való, kintetből
szivesen költenek na-
ponta 2-3 fillérral tőbhet:

Modiano-clubspecialité
szivarkahüvelyek

Orvosi tanácsok a dohányzás
alacsony és magas hőmérséklet
nyomása és minden hőmérséklet
becsés és viszonytalanul a
gyermek számára:
1 könyvcsomag szórólátó papír 10 fillér

Kapható minden jobb tőzsdében.
6804

Rohitsch-Sauerbrunn

A gyógyhely, mint béke
időben teljesen üzemben.

Fürdőidény kezdődött
1916. május hó 1-én.

Prospektust a fürdőigazgatóság küld.

Hadi árva.

**Köhögés,
retkedség és
elnyálkasodás**

ellen megbízható és leg-
jobb hatású szer

Tusinal-cukor

Ara 80 fillér.

Tusinal-tea

Ara 60 fillér.

Ha tyukszema van és
gyötri nagy kin,

A legjobb gyógyszer

az **Anagallin.**

Ara utasítással 1 korona.

Fejkorpát

leggyorsabban megszünteti

az eddig egyedül ilyen szer, a vi-
tághirt „Krovil” korpá-
kenőcs.

Ara egy tégelynek 2 korona.

Gyöngyfehér fogakat

nyerünk a

Doré fogpaszta

használatával. Nem habzik! A
szájüreget desinficiálja, utólke-
gen kellems. Ara egy porcellán-
szelencének 70 fillér.

Fentí szerék kizárólagos készítője és egyedül nagy saktára:

HAJÓS ÁRPÁD

gyógyszertára Arad, Andrásy-tér 22. sz. (Megyeházzal szemben.)

Magyar gyógyborok

Kitünő minőségű hegyaljai fehér
édes borral készítve.

Vasas chinabor. Elsőrangú minőségű, vérképző
gyógybor, vérszegények, láb-
badozók, sápkóros gyermekek részére kiváló erősítő szer. Bőne
a chinin- és vas nagy gyógyereje kiválóan érvényesül. Kis
palack ára: 2 korona 80 fillér. Nagy palack ára: 4 korona.

Condurongó bor. Kiváló gyomorerősítő szer,
finom fűszeres ízű, zson-
gító, a gyomorra és belekre jótékony hatást gyakorló gyógybor.
Gyomorbetegek részére és ott, ahol a condurongó kéreg je-
valva van. Egy palack ára: 3 korona.

Pepsin bor. Egyesíti a pepszin és a sósav jó tulaj-
donságait és kiválóan alkalmas a most
nehezen beszerezhető Acidol pepszin helyettesítésére. Gyenge
emésztésnél igen ajánlható. Egy palack ára: 3 kor. 60 fillér.

Kapható a készítőnél:

2845

Rozsnyay Mátyás gyógy-
szertárában Arad, Szabadság-tér.

**Gépolaj,
Hengerolaj,
Gépzsir.**

641

Sózott hal

kapható

Kalmár Endre cégnél

Arad, Arpád-tér 5. szám.
Városi és megyei telefon 670.

12661—1916. kb.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a m. kir. ministerium 1872—1916. M. E. sz. rendelete alapján, az izzófény

berendezések céjaira szolgáló erősfényű világító közölköznek, Arad sz. kir. város területén való nagykereskedői forgalomban érvényes maximális árát, 57 korona 50 fillérben állapítottam meg.

Figyelmeztetem az érdekelteket, hogy aki ezen maximális árnál drágábban árusít, illetve a maximális árat bármilyen módon kijátsza, vagy oly üzletet közvetít, amelyet a jelen rendeletben megállapított árnál magasabb áron akarnak kötni, esetleg ily ügyet megkötésénél bármily módon közreműködik amennyiben cselekménye súlyosabb büntető rendelkezés alá nem esik, kihágást követ el, s az 1914. évi L. t.-cz. 9. § értelmében két hónapig terjedhető elzárással, és 600 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel fog sújtani.

Arad, 1916. május hó 20.

Greén,
Igazgató.

Használt ölom

megvételre kerestetik.

Cím a kiadóhivatalban.

beléptétől, vagyis 1915. évi december hó 29-étől számított 30 napi bejelentési határidő már lejárt, s az érdekeltek részéről mindekszer csak igen kevés bejelentés érkezett figyelemre az érdekeltek, hogy azok ellen akikre nézve a bejelentési kötelezettség határideje e hirdetés közzétételét követő 80 napon belül megteszik, a jövedéki kihágási eljárás megindításai nem fog. Arad, 1916. április 12-én. Embey.

A szépségápolás titka a felhasznált szőpítőszer helyes megválasztásában rejlik!

Rozsnyay kitűnő Serail arc-szépítő különlegességei

mind kipróbált jó hatású készítmények, amelyet bárki bizalommal használhat

Rozsnyay Serail arckenőse. Kis tégely 1 kor. Nagy tégely 1.80 kor.

Rozsnyay Serail crémje nappal használni. Egy tégely ára 1 korona 50 fillér.

Rozsnyay Serail szappan. Egy darab 1 kor. 70 fill.

Rozsnyay Szerén Arcpora. Lehetőleg szappannal, krémekkel, szappannal együtt használni. Egy darab 1 korona 50 fillér.

Kiváló finom illatszerek. Gyöngyvírág, Ibolya, Tölgyfa, du bal, orvosi, piros szappan, Serail. Üvege 1 kor. 50 fillér.

Kapható a készítőnél: **1916**

Rozsnyay Mátyás gyógy-szeriárában Arad, Szabadság-tér.

Pályázati hirdetmény.

A helyőrségi közlelmezési bizottság (Békés-esabán (Garnisonsmensgeverwaltung) a békés-esabai helyőrség 1916. június hó 16-tól kezdődő marha-, disznó- és juhhus szükségletének szállítást kiadni óhajtja, a szállításra vállalkozó pályázók ár- és egyéb feltételeket tartalmazó ajánlata, a fenti hivatalhoz, legkésőbb 1916. június hó 9-ig nyújtandó be.

Aradi m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

17398—II—1916.

Hirdetmény.

Az 1915. évi XXI. t.-c. 8. §-ának végrehajtása tárgyában, folyó évi március hó 8-án a m. kir. pénzügyministerium 3459—1916. számú körrendelete alapján, közhírré tétetnek a következők:

A jelenlegi háborús állapot által előidézett rendkívüli viszonyok számtalan olyan haszonhajtó foglalkozásra nyújtanak alkalmat, amelyeknek III. osztályú kereseti adó kötelezettsége az 1875. évi XXIX. t.-c. értelmében kétségtelen. Minthogy azonban a III. osztályú kereseti adó alá eső haszonhajtó foglalkozásoknak bejelentését a most idézett törvény nem tette kötelezővé, az ilyen foglalkozások üzése különösen minthogy azok túlnyomó részben alkalmi jellegűek, a kivétől közölközés előtt a legtöbb esetben ismeretlen maradt és nem kerülhetett megadóztatás alá.

Az idézett t. c. azt a hiányt pótolja az 1915. évi XXI. t.-c. 8. §-a. midőn az ilyen alkalmi foglalkozást üző felekkel szemben, akikhez természetesen az üzleteket közvetítők is tartoznak akként rendelkezik, hogy mindazok akik 1914. év augusztus 1-től fogva olyan állandó vagy alkalmi haszonhajtó foglalkozást üznek, amelyeknek hozadéka az 1875. évi XXIX. t.-c. értelmében III. osztályú kereseti adó alá esik, de amely után még megadóztatva nem lettek, tartoznak ezt a foglalkozásukat amennyiben azt a most hivatkozott törvény életbeléptekor, vagyis 1915. évi december hó 29-én vagy ezt megelőzőleg már üztek, legkésőbb a törvény életbeléptétől számított 30 nap alatt, egyébként pedig a foglalkozás megkezdésétől számított 15 nap alatt, az illetékes kir. pénzügyigazgatóságnál bejelenteni.

A bejelentés elmulasztása jövedéki kihágást képez, s az 1909. évi X. t.-c. 93. §-ának b) pontja szerint büntetendő.

Arra való tekintettel azonban, hogy a szóban lévő törvény élet-

Ha szeplőjeitől

meg akar szabadulni,

Ha tiszta, fehér arcbőrt

óhajt, használjon okvetlen Hajós-féle

Ibolya „Doré” krém.

Ára egy tégelynek 1 kor. 20 fill.

Ibolya Doré szappan 1 K. 20 fill. Ibolya Doré puder 1 K. 20 fill.

Vigyázat a „Doré” névre.

Legjobb fekete v. barna **Hajfestő** a „Melogen”. Ara 2 korona. Egy pár perc alatt bármely haját vagy bajuszt a legmesszebb állandó fekete színre lehet festeni, anélkül, hogy a színt le lehet mosni.

Szőrvesztő-Depilator. El kitűnő, a maga természetében szőrtelen minden alkalmatlan szőrteleníti, a nyak vagy karokról stb. minden fájdalom nélkül pár perc alatt okvetlen eltávolítható. — Ára üvege 1 korona.

A fenti szerek kaphatók a készítőnél **Hajós Arpád** **ARAD, Andrássy-tér 22. sz.** Alapították 1886. évben az Aradmegyei Közkórház számára.

Apró hirdetések.

Tudnivaló az apróhirdetésekről:

Az apróhirdetések díja a szavak száma szerint számítható. Minden szó 6 fillér. Vastagabb betűkkel 12 fillér. Vastagabb betűkkel kívánt szavak aláhúzással jelzendeők. A legkisebb hirdetés 80 fillér. Az apróhirdetések előre fizetendők. A hirdetések délután 1/6 óráig vétetnek fel.

A kiadóhivatal fenntartja magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amelyik tartalmánál fogva eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa.

LEVELEZÉS.

Mely eszmos urleány volna hajlandó szórakozás céljából, fess urlemberrrel levelezni? Az írjon teljes című levelet „Fess urlemberr” jellegre a kiadóhivatalba. 2812

OKTATÁS.

Szorb nyelv tanítására nyelvmestert keresek. Cím a kiadóhivatalban. 1968

ELLÁTÁS.

Négytagu család részére tiszta és kielétes házikost keresetlik. Ajánlatok „Jó és olcsó” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. 2751

ALKALMAZÁST NYER.

Egy magyar-nómet kisasszony, ki a háztartásban is jártas, két kis leány mellé felvétetik. Szirmai, Damjanich-utca 14. szám. 2820

Keresek

azonnali belépésre legalább 1 évi gyakorlattal bíró pénztárnoknőt, aki négy polgárit és kereskedelmi tanfolyamot végzett. Hirschmann Ignác dohány nagyáruda, Lipna. 2800

Asszonyok,

fiúk, leányok utcai újságírástásra felvétetnek. Barna Béla újságüzletében, Zrinyi-utca. 2796

Leányka 13-14 éves

keresetlik vidékre magános, idősebb urnőhöz. Cím a kiadóban. 2777

Nyomdász-tanulónak

felvétetik két fiú, kik a 14. évet betöltötték és legalább 6 osztályt végeztek. Bővebbet a kiadóhivatalban.

Könyvkötő leányok,

valamint tanuló leányok felvétetnek az Aradi nyomdászasszonytársaság könyvkötészetében.

14 éven feletti fiúk lapelárusításra azonnal felvétetnek a kiadóhivatalban.

ALKALMAZÁST KERES.

Intelligente Reichsdeutsche in mittleren Jahren, sucht sofort Engagement, eventuell auch für kürzerer Dauer als Hausdame, Gesellschafterin, Reisebegleiterin. Im häuslichen wie in der Pflege durchaus erfahren. Beste Zeugnisse Offerte unter „D. H.“ an die Administration. 2818

28 éves nő, hadmentes, intelligens egyén rakárnoki, vagy uradalomban állást keres azonnali belépésre. Cím a kiadóhivatalban. 2809

Könyvelő

több évi gyakorlattal állást keres. Választ a kiadóba „Könyvelő” jellegre a kiadóhivatalba. 2801

ÜZLETEK.

Egy igen jóforgalmu sörszarnok és étterem, italmérései engedéllyel, azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2567

KIADÓ LAKÁS.

Varjassy Lajos-utca 186. sz. alatt egy szép utcai és egy kis udvari szoba, hozzátartozókkal, július 1-re olcsón kiadó. 1967

Kiadó

2 eszmosan butorozott utcai szoba, fürdőszoba használattal. Cím a kiadóban. 2822

Kiadó

két utcai szoba mellékhelyiségekkel, vízvezetékekkel, augusztus elsejére. Nagy Sándor-utca 5. szám. 2759

Három utcai,

4 udvari szobából álló lakás Andrássy-tér 2. sz. alatt azonnalra kiadó. Bővebbet a házmesternél.

INGATLAN.

Kisebb

átjáró ház a Belvárosban eladó. Bővebbet a Lakásnyilvántartási Irodában, Deák Ferenc-utca 8. 1961

Kossuth-utca 46.

Vécsey-utca 7., és Schweidel József-utca 1. szám alatti adómentes bérházak, szabad kézből eladók. Ugyanők díjaztatnak. Bővebbet Varga cukrász, Szabadságtér. 2481

VÉTEL ÉS ELADÁS.

Részkenpor kapható Färber Lajos cégnél. 2421

Eladó

70-80 mm-áza jó rét széna. Kankó Antal Lipna. 2811

Egy

6 vagy 8 lóerős cséplőgépet idekéséplésre bérbe keresek, vétel nincs kizárva. Ajánlatok Heinrich Ottó okl. gépész, Almáskamarás címre küldendők. 2818

Eladó

egy szürke márványasztal, hossza 144, szélessége 74 cm. Megtekinthető reggel 8 óráig Tökölly-tér 4. szám, I em. ajtó 10. 2821

Egy 6 lábás

fűkasszáló és egy tárosás borona, kevésbé használt eladó. Durst József, Medgyesegyháza. 2814

Hárs I-ső rendű

Mayunga és Tamatave kapható kis és nagy mennyiségben Pollák József cégnél. 2550

Bosznai

száraz szilva kapható Färber Lajos fűszerkereskedésében. 2093

Hatasló,

teliesen hibátlan, 7 éves, herélt, belovagolva, eladó. Megtekinthető Zsigmondháza 61. Bővebbet Zöldy, Zrinyi-utca 6., Arad. 2765

Kávé

minden mennyiségben és minőségben kapható Pollák József fűszernagykereskedésében. 2774

Liptói túró,

Groier sajt és vaj naponta kapható kis és nagy mennyiségben Pollák József cégnél. 2549

Hárs

mayunga és tamatave minden mennyiségben kapható Färber Lajos fűszerkereskedésében. 2095

Borax

kapható Färber Lajos cégnél. 2779

As új házirendről

alkotott szabályrendelet kapható Pichler Sándor papirkereskedésében és könyvnyomdájában, Szabadságtér 1. Telefon 308. 611

Kékkő

pótló Mementhol kapható Pollák József cégnél. 2548

Kávé

kitűnő minőségben kicsinyben és nagyban kapható Schillingner Vilmos üzletében, Thökölly-tér. 2778

Jókarban levő

bicikli megvételre keresetlik. Ajánlatokat „Bicikli” jellegre a kiadóba kér. 2795

Muraközi ménló

két darab eladó. Bővebb felvilágosítással szolgál az Aradi és Csanádi Egyesült Vasúttak külön birtokkezelője, József főherceget 22. szám. 2285

Új butorhitel!

Butorok a legjobb kivitelben kaphatók, hitelképes egyéneknek kölcsön és részletfizetésre szállítok Garai Károly bej. cég butorüzletében Aradon, Asztalos Sándor-utca 5. sz. 918

KÖLÖNFÉLE.

Pompás zamatu rumot készíthetünk a Földes és Hehs-féle Rumessenciából. 6 deci szeszhez öntsünk 4 deci vizet, 1 kis üveg rumessenciát, ára 30 fillér és kész a legfinomabb, legkellemebb zamatu rum. — Földes gyógyszerár, Hehs gyógyszerár, Batthyány-utca. 12

Hehs Vasas chinabóra.

Suverén szor vérszegénység, sápkór, szédülés, a vérszegénységből eredő ideg-bajok, étvágytalanság, gyomorbántalmak, lés, általános gyengeség ellen. Páratlan vérképző és vérjavító, biztos óvszer malárius fertőzések és minden infectióból eredő megbetegedés ellen egy felnőtteknek, mint gyermekeknek. Ara 2-60 kor. Hehs gyógyszerár, Földes gyógyszerár. 12

Szőrmék,

ruhanemlék, szőnyegek megóvására ajánlunk meiykeveréket 40 és 60 filléres csomagokban. Legfinomabb resublimált Naftalin különként 1 kor. 30 fill., Rovarport szóró dobozban 20, bádóg dobozban 80 és 60, üvegekben 80 és 60 fillér. Patschul levelet különként 8.50 K. Földes gyógyszerár, Deák Ferenc-utca. Hehs gyógyszerár, Batthyány-utca. 12

Apróhirdetések

az „Aradi Közlöny” számra felvétetnek a Messenger-hoz íródában Deák Ferenc-utca 8. Ugyanitt kapható az Aradi Közlöny.

11288-1916. kh.

Hirdetmény.

Közhírré teszem, hogy a m. kir. honvédelmi miniszter ur 2509-1916. eln. 20-b. sz. rendeletével hadicélokra igénybe vettek kijelentett nitrogéntartalmu anyagokért megállapított térítések tárgyában 5985/eln. 20/b. 1916. szám alatt kelt rendelet 2. §-a szerint olv kénsavas ammóniak vagy mésnitrogen mennyiségek után, amelyekért a birtokos 1915. évi május hó 8-ika előtti időben bebizonyíthatólag az ezen rendelet 1. §-ában megállapított áraknál magasabb árat fizetett, indokolt esetekben a katonai igazgatás térítésül a beszerzési árat engedélyezheti. Ezt a rendelkezést a 2610. eln. 20. b. 1916. sz. rendelet oda módosította, hogy a beszerzési ár megtérítésére azok is igénybe vehetnek, akik a hadicélokra igénybe vett ammóniak vagy mésnitrogen mennyiségekért az 1915. évi március hó 8-ika előtt fizettek a hivatkozott 5985/eln. 20. b. számú rendeletben megállapított térítésnél magasabb árat.

Arad, 1916. május hó 22.

Grecu kapitány.